

๑
344.0043
๑443๑

ความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน
ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
กรุงเทพมหานคร 2

28 ส.ค. 2543

สารนิพนธ์
ของ
จิวิธมณา ระวังพาล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

เมษายน 2542

131700

8	๑๗	5
๘4	๘๗	
๘๘	๙๖	

ความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน
ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
กรุงเทพมหานคร 2

บทคัดย่อ
ของ
วิวัฒนา ระวังพาล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
เมษายน 2542

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา จำแนกตามตัวแปร ด้านเพศ อายุ อาชีพ รายได้ ภูมิลำเนาเดิม และอาชีพของบิดา และเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่าง (Simple Random) เขามาร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด ได้กลุ่มตัวอย่าง 120 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลที่ได้จากการวิจัย พบว่า

1. ความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งสองด้าน

2. นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ที่มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้ ภูมิลำเนาเดิมและอาชีพของบิดาต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

3. ข้อเสนอแนะของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา มีดังนี้

ในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ควรมีการจัดการศึกษา โดยให้มีการเปิดสอนภาคค่ำให้มาก เพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้ที่ทำงานแล้ว ได้รับการศึกษาได้ เท่าเทียมกับภาคปกติ

หน่วยงานทางการศึกษา ควรมีการวางแผนและจัดแนะแนวด้านอาชีพและการศึกษาต่อให้นักศึกษาทราบ เพื่อเป็นข้อมูลด้านการเลือกเรียน เลือกอาชีพ ในการช่วยให้มีการตัดสินใจที่ถูกต้อง

NEEDS FOR FURTHER EDUCATION OF ADULT STUDENTS, NONFORMAL
SECONDARY LEVEL CLASSROOM PROGRAM IN SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF NONFORMAL EDUCATION CENTER REGION 2

AN ABSTRACT

BY

VIVATTANA RAVONGPAL

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

April 1999

The purposes of this research were to study the needs for further education of adult students, nonformal secondary level classroom program, in schools under the jurisdiction of Nonformal education Center Region 2. Need differences deviated by sex, age, income, occupation, domicile and father's occupation were also studied. The suggestions of the students concerning education arrangements at pre - university and university levels were also collected.

The samples were 120 students enrolling in adult student classes in schools under the jurisdiction of Nonformal Education Center Region 2, who were drawn by the simple random technique. Data collection were made by the questionnaire and various kinds of statistical techniques were used to analyze the data.

Results came out as follows :

1. The needs for further education of the group were at moderate level. When considered needs to further education in pre - university and university levels, moderate levels were also found out.

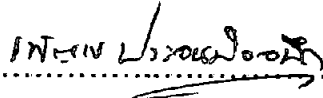
2. The subjects who were different by sex, age, income, occupation, domicile and father's occupation were not different in needs to further education both at pre - university and university level

3. The subjects suggestions that at pre - university and university level, numbers of evening classes should be provided to give the chances for full time workers.

In addition education agents should set the guidance programs for further education to the students which will be helpful for further education program selection.

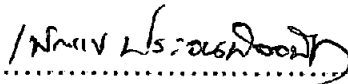
อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

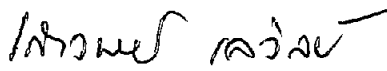
(ดร. เพ็ญแข ประจันปัจจนิก)

คณะกรรมการสอบ

ประธาน

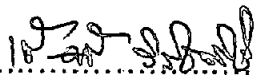
(ดร. เพ็ญแข ประจันปัจจนิก)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เสาวนีย์ เล่วลิข)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

(รองศาสตราจารย์เชียวศรี วิวิธสิริ)

วันที่ ๒๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2542

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง จาก ดร.เพ็ญแข ประจวบปัจฉิม อาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมสารนิพนธ์ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์ ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ยิ่งขึ้น และขอกราบขอบคุณ คณาจารย์ในภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่าน ที่กรุณาให้การอบรมประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัย อีกทั้งให้ความเมตตาด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณ ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ทุกท่านที่ได้ช่วยอนุเคราะห์ให้ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณ คุณปรีดา บุญยพุทธิ นิสิตรุ่นพี่เอกการศึกษาผู้ใหญ่ ที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณ คุณลักษณะ โฉมพิทักษ์สันติ ที่ช่วยเหลือและแนะนำด้านการประมวลผลข้อมูล เพื่อน ๆ นิสิตวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ รุ่น 8 ภาคพิเศษ ที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างดียิ่ง

ประโยชน์และคุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมเป็นเครื่องบูชา แต่คุณบิดามารดา นุรพาจารย์ และผู้ที่มีพระคุณ ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน และให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยในการศึกษาค้นคว้า จนสารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี และผู้ที่ลืมไม่ได้ คือ คุณอุมาลี ระวังพาล ที่เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอมา

วิวัฒนา ระวังพาล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 มุมเมือง.....	8
การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ.....	15
การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา.....	24
แนวคิดและทฤษฎีด้านความต้องการและแรงจูงใจในการศึกษา.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45

สารบัญ

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	50
ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น.....	52
ตอนที่ 3 การทดสอบสมมุติฐานเพื่อเปรียบเทียบความต้องการ การศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา.....	59
ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านข้อเสนอแนะการจัดการศึกษาในระดับที่ สูงขึ้นในระดับก่อนอุดมศึกษาและในระดับอุดมศึกษา.....	65
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	68
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	68
การดำเนินการวิจัย.....	68
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	69
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	72
อภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม	84

สารบัญ

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	88
ก. หนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม.....	88
ข. แบบสอบถามสำหรับการวิจัย.....	89
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	97

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกตามโรงเรียน.....	42
2	ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง.....	50
3	ความต้องการการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นของนักศึกษา ผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบ ชั้นเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	53
4	ความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษา ผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบ ชั้นเรียน ระดับก่อนอุดมศึกษาเป็นรายข้อ.....	54
5	ความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ของนักศึกษา ผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบ ชั้นเรียน ระดับอุดมศึกษาเป็นรายข้อ.....	57
6	เปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน จำแนกตามเพศ.....	60
7	เปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน จำแนกตามอายุ.....	61
8	เปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน จำแนกตามสถานภาพด้านอาชีพ.....	62
9	เปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน จำแนกตามรายได้.....	63

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

10	เปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน จำแนกตามภูมิภาค.....	64
11	เปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน จำแนกตามอาชีพของบิดา.....	65
12	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นใน ระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา.....	66

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนามนุษย์ มนุษย์ทุกคนย่อมมีการเรียนรู้ตั้งแต่เกิดจนสิ้นอายุขัย อีกทั้งโอกาสและคุณภาพการเรียนรู้ที่บุคคลได้รับนั้นจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแต่ละคน (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2540 : 1) ท่านเจ้าคุณพระธรรมปิฎก เมื่อครั้งยังทรงสมณศักดิ์เป็นพระศรีวิสุทธิโมลี ได้ให้ความเห็นว่าเป็นเป้าหมายของการศึกษา คือ การทำให้ชีวิตสามารถบรรลุถึงสิ่งที่ควรจะเป็นจุดหมายของชีวิต สิ่งที่ดีควรจะเป็นจุดหมายของชีวิต ตามความเห็นของท่านก็คือ อิศระภาพ (รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ 2518 : 56) ส่วนนักการศึกษาจำนวนมากไม่น้อยมีความเห็นว่าเป็นเป้าหมายของการศึกษา คือ การเตรียมคนให้สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยให้ความสำคัญของการศึกษาว่าเป็นกระบวนการที่เตรียมและนำคนไทย สังคมไทยให้ก้าวสู่ยุคใหม่อย่างมั่นคงและรู้ทันโลก โดยกำหนดสังคมไทยที่พึงประสงค์เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2540 : 1)

ระบบการศึกษาของไทยในปัจจุบัน มีการเปิดเสรีกว้างขวางทางด้านการศึกษาคือ มีการจัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน หมวดที่ 5 แนวนโยบายพื้นฐานของรัฐ มาตรา 81 กล่าวไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้า วิจัย ศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนา

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริม
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมของชาติ (กรมสามัญศึกษา. 2541 : 19)

กรมการศึกษานอกโรงเรียน เป็นหน่วยงานราชการอีกหน่วยงานหนึ่ง ที่จัดการ
ศึกษาให้กับบุคคลที่พลาดโอกาสทางการศึกษา ในระบบโรงเรียนมาเป็นเวลานาน โดย
การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อขยายโอกาสการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับ
ประชาชน หรือเป็นการยกระดับทางการศึกษา ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกเรียนด้วยวิธีเรียน
แบบชั้นเรียน (ขร.) วิธีเรียนด้วยตนเอง (ตอ.) และวิธีเรียนแบบทางไกล (ทก.)

การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีแบบชั้นเรียน (ขร.) เป็นวิธีเรียนที่จะต้อง
เข้าชั้นเรียน เช่นเดียวกับนักเรียนภาคปกติในระบบโรงเรียนแต่เป็นช่วงเวลาเย็นหรือ
เรียนเพิ่มเติมในวันเสาร์ - อาทิตย์ ซึ่งเมื่อนักศึกษาสอบผ่านเกณฑ์ได้ครบหมวดวิชาตาม
เงื่อนไขของหลักสูตร จะได้รับหลักฐานการเรียนและประกาศนียบัตร ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ
เท่ากับการเรียนในระบบโรงเรียนตามปกติทุกประการ ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้
เพื่อเป็นพื้นฐานปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนให้ดีขึ้น หรือผู้ที่ประสงค์จะเรียนต่อระดับที่
สูงขึ้นก็สามารถนำหลักสูตรการเรียน และใบประกาศนียบัตรไปศึกษาต่อในสถาบัน
ต่างๆ ได้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 2534 : 10)

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 2 เป็นหน่วยงานที่สังกัดกรมการ
ศึกษานอกโรงเรียน มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
การศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 11 เขต ของกรุงเทพมหานคร คือ เขตพระ
นคร บางรัก ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ ดุสิต ปทุมวัน บางซื่อ ราชเทวี ดินแดง
พญาไท และสาทร อันเป็นพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น ปัจจุบันมีการเปิด
โรงเรียนเพื่อรับบุคคลเข้าศึกษาในสายสามัญแบบชั้นเรียนทั้งหมด 24 โรงเรียน ซึ่งเป็น
การเปิดทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในกรณีของระดับมัธยมศึกษา เปิดสอน
ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งในระดับมัธยมศึกษาตอน
ปลาย เปิดทำการสอนทั้งหมด 7 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนวัดไตรมิตรวิทยาราม
สตรีศรีสุริโยทัย พิบูลประชาสรรค์ สามเสนวิทยาลัย สันติราษฎร์วิทยาลัย สอนกุลลาบ
วิทยาลัย พุทธจักรวิทยาลัย ในปีหนึ่งๆ จะมีผู้เข้ารับการศึกษากันจำนวนมาก เช่นในปีการ

ศึกษา 2540 มีผู้เข้ารับการศึกษารวม 1,257 คน (กรมการศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 2 2541 : 3) แต่ในจำนวนผู้ที่จบหลักสูตรไปแล้ว ก็มีความหลากหลายในการตัดสินใจที่จะเรียนต่อหรือไม่เรียน และบางคนก็เลือกการประกอบอาชีพแทนการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

ในปี พ.ศ. 2541 ประเทศไทยประสบกับภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจทำให้ประชาชนทั่วไปได้รับผลกระทบกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำกันอย่างทั่วหน้า ภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำดังกล่าว อาจเป็นปัจจัยอันหนึ่งของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมปลาย ในการตัดสินใจที่จะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือตัดสินใจหยุดเรียน ซึ่งถือเป็นแรงจูงใจอันสำคัญอย่างหนึ่งในการตัดสินใจ และถ้าหากหยุดเรียนหรือไม่มีความต้องการที่จะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ก็นับได้ว่าเป็นการสูญเสียเปล่าทางการศึกษา และอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนากำลังคน และการพัฒนาประเทศด้วย

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 2 ว่ามีความต้องการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปในระดับใด ศึกษาต่อในสาขาวิชาใด และมีข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษาต่อของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไร

ข้อมูลที่ได้รับในครั้งนี้อยู่จะเป็นประโยชน์ในการหาแนวทางสนับสนุนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ในระดับมัธยมปลายได้อย่างเหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา
2. ศึกษาความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

กรุงเทพมหานคร 2 ระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา จำแนกตามตัวแปรด้านเพศ อายุ อาชีพ รายได้ ภูมิภาคเดิม และอาชีพของบิดา

3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ได้ข้อมูลด้านความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนผู้ใหญ่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2

2. ผลการศึกษาค้นคว้าสามารถนำมาเป็นแนวทาง ในการจัดทำหลักสูตรและแผนการศึกษา เพื่อสนองต่อความต้องการการศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ได้อย่างเหมาะสม

3. ผลของการศึกษาค้นคว้าสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้น เพื่อการศึกษาค้นคว้าที่ลึกซึ้งและกว้างขวางกว่านี้ต่อไป อันจะเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์และสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศได้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในขอบเขตต่อไปนี้

1. ประชากร

ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนผู้ใหญ่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 จำนวน 6 โรงเรียน มีจำนวนผู้ศึกษาทั้งหมด 1,198 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนผู้ใหญ่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ได้มาโดยการสุ่ม

ตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เขามาร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด ได้
กลุ่มตัวอย่าง 120 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ

3.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

3.1.2 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 20 ปี
- 2) สูงกว่า 20 ปี

3.1.3 สถานภาพด้านอาชีพ

- 1) มีอาชีพ
- 2) ไม่มีอาชีพ

3.1.4 รายได้ต่อเดือน

- 1) ไม่มีรายได้
- 2) ต่ำกว่า 3,000 บาท
- 3) 3,000 บาท ขึ้นไป

3.1.5 ภูมิลำเนา

- 1) กรุงเทพมหานคร
- 2) ต่างจังหวัด

3.1.6 อาชีพของบิดา

- 1) ทำงานในหน่วยงานราชการ, รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยงานเอกชน
- 2) ค้าขาย เช่น ค้าขายอิสระ หาบเร่ นายหน้า ตัวแทน จำหน่าย
- 3) อาชีพบริการ พนักงานธุรการ พนักงานขาย พนักงานเก็บเงินในบริษัท
- 4) อาชีพแรงงานฝีมือ เช่น ทำงานเป็นช่างประเภทต่างๆ
- 5) อาชีพผู้ใช้แรงงานและกรรมกร เช่น รับจ้างแบกหาม รับจ้างทำความสะอาด ทำนา ทำสวน เป็นต้น

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น แบ่งเป็น ดังนี้

3.2.1 ระดับก่อนอุดมศึกษา

3.2.2 ระดับอุดมศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หมายถึง ความปรารถนาของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบชั้นเรียนในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ที่จะได้รับการศึกษาต่อเพื่อเพิ่มวิทยฐานะของตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 ระดับก่อนอุดมศึกษา หมายถึง สาขาวิชาที่เปิดสอน ในระดับ ปวส. และอนุปริญญา ที่เปิดสอนอยู่ในสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยพยาบาล, สถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา โรงเรียนด้านทหาร ตำรวจ สาขาวิชาเหล่านี้ ได้แก่ ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างอิเล็กทรอนิกส์ พยาบาล นายสิบทหารบก จ่าอากาศ เป็นต้น

1.2 ระดับอุดมศึกษา หมายถึง สาขาวิชาที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีที่เปิดสอนอยู่ในสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยเอกชนต่างๆ สถาบันราชภัฏ เป็นต้น สาขาวิชาเหล่านี้ ได้แก่ ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เกษตรศาสตร์ เป็นต้น

2. นักศึกษาผู้ใหญ่แบบชั้นเรียนในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 หมายถึง นักศึกษาผู้ใหญ่ที่กำลังเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ประกอบด้วย 6 โรงเรียน คือ

- 1) โรงเรียนผู้ใหญ่พิบูลประชาสรรค์
- 2) โรงเรียนผู้ใหญ่สามเสนวิทยาลัย
- 3) โรงเรียนผู้ใหญ่สันติราษฎร์วิทยาลัย
- 4) โรงเรียนผู้ใหญ่สวนกุหลาบวิทยาลัย
- 5) โรงเรียนผู้ใหญ่พุทธจักรวิทยา
- 6) โรงเรียนผู้ใหญ่สตรีศรีสุริโยทัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

1. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 มุมเมือง
2. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
3. การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
4. แนวคิดและทฤษฎีด้านความต้องการและแรงจูงใจในการศึกษา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 มุมเมือง

การจัดตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 มุมเมือง (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537 : อัดสำเนา) เนื่องจากปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ความที่เมืองหลวงและเป็นศูนย์กลางของเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นตลาดงานขนาดใหญ่มีประชากรหลังไหลเข้ามาอยู่อาศัยประกอบอาชีพมากมาย ปัจจุบันมีประชากรอยู่กว่า 5.6 ล้านคนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครแต่มีประชากรในท้องถิ่นต่างๆ โดยเฉพาะในเขตปริมณฑลเข้ามาประกอบอาชีพในกรุงเทพมหานครจำนวนมหาศาลไม่ต่ำกว่าวันละ 8 ล้านคน การให้บริการขั้นพื้นฐานต่างๆ ตลอดจนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิตเป็นไปอย่างมีข้อจำกัดและเป็นปัญหาอยู่ไม่น้อย การให้บริการศึกษาแก่ประชาชนก็เป็นภารกิจที่สำคัญ ที่รัฐจัดให้กับประชาชนในทุกพื้นที่ รวมทั้งกรุงเทพมหานครด้วยแต่อย่างไรก็ดีแม้จะเป็นเมืองศูนย์กลางของประเทศในทุก ๆ ด้านแต่ก็ยังมีประชากรอยู่ไม่น้อยขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้ว่า ประชากรวัยแรงงานร้อยละ 58.82 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า และเป็นกลุ่มที่มีรายได้น้อยแต่ก็เป็นกำลัง

แรงงานพื้นของการผลิตในกรุงเทพมหานคร การที่ประชากรวัยแรงงานมีการศึกษาน้อยย่อมไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศนัก

จากการศึกษาถึงความต้องการที่ได้รับการศึกษาของประชากรในกรุงเทพมหานครมีข้อสรุปที่น่าสนใจหลายประการได้แก่ มีประชาชนวัยแรงงานที่มีอยู่ในระบบโรงเรียน 1.5 ล้านคน ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 58.82 มีการศึกษาไม่เกินระดับประถมศึกษา มีความต้องการที่จะยกระดับการศึกษาของแรงงานมีความต้องการยกระดับคุณภาพของชีวิตของประชาชนในชุมชนแออัดและชุมชนก่อสร้าง และต้องการการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับคนชรา คนพิการสตรีอาชีพพิเศษ และผู้ทุพพิกาย เดือดร้อนเป็นพิเศษ

การให้บริการทางการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชากรในกรุงเทพมหานครเป็นการเสนอทางเลือกที่จะทำให้การศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้นแต่เดิมนั้นกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครขึ้นแห่งหนึ่งแล้ว แต่ยังคงให้บริการทางการศึกษาได้ไม่มากนักเพียงร้อยละ 4.2 ของ ประชากรในกรุงเทพมหานครเท่านั้นและยังมีความต้องการทางการศึกษาอยู่อีกจำนวนมาก กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีประกาศจัดตั้งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครเพิ่มอีก 3 แห่ง ตามข้อเสนอทางกรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสได้รับการศึกษานอกโรงเรียนมากขึ้น ศูนย์ฯ ดังกล่าวที่ทำหน้าที่ประสานงานให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนร่วมจัดการศึกษานอกโรงเรียนและจัดให้บริการเองบางส่วนอันจะเป็นการส่งเสริมการพัฒนาสังคมและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ

ศูนย์กลางศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร เป็นสถานศึกษาในราชการบริหารส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการซึ่งรับผิดชอบการจัดทำนโยบายส่งเสริมประสานงานและสนับสนุน และจัดให้บริการทางการศึกษานอกโรงเรียนให้กว้างขวางทั่วถึงประชาชนในกรุงเทพมหานคร 4 เขตพื้นที่ ได้แก่

1 ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 1 (แห่งเดิม) เรียกโดยย่อว่า ศน. กทม.1 ตั้งอยู่ที่เขตบางกอกน้อย รับผิดชอบเขตบางกอกน้อย บางพลัด บางกอกใหญ่ ภาษีเจริญ ตลิ่งชัน ธนบุรี คลองสาน บางขุนเทียน จอมทอง ราษฎร์บูรณะ หนองแขม มีประชากรรับผิดชอบประมาณ 1,710,377 คน

2. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 2 เรียกโดยย่อว่า ศน. กทม.2 ตั้งอยู่ที่เขตสามเสนปฏิบัติงานรับผิดชอบในเขตพื้นที่ดุสิต บางซื่อ พระนคร ป้อมปราบ ศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ ราชเทวี สาทร ปทุมวัน บางรัก ดินแดง มีประชากรรับผิดชอบประมาณ 1,263,862 คน

3. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 3 เรียกโดยย่อว่า ศน. กทม.3 ตั้งอยู่ที่เขตคลองเตย ปฏิบัติงานรับผิดชอบในเขตพื้นที่พระโขนง คลองเตย ยานนาวา บางคอแหลม บางกะปิ ลาดพร้าว ห้วยขวาง จตุจักร ประเวศ สวนหลวง มีประชากรรับผิดชอบประมาณ 1,738,437 คน

4. ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 4 เรียกโดยย่อว่า ศน. กทม.4 ตั้งอยู่ที่เขตมีนบุรี ปฏิบัติงานรับผิดชอบในเขตพื้นที่ดอนเมือง บางเขน มีนบุรี ลาดกระบัง หนองจอก บึงกุ่ม มีประชากรรับผิดชอบประมาณ 834, 261 คน

ในแต่ละศูนย์จะมีบุคลากรที่เป็นข้าราชการ 9 คน ลูกจ้างประจำ 5 คน ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน และบุคลากรที่จ้างในลักษณะลูกจ้างชั่วคราวอีกจำนวนหนึ่ง ตามความจำเป็นของแต่ละกิจกรรม

การดำเนินงานจัดตั้งศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร สี่มุมเมืองนี้ จะเป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษา ให้แก่ผู้ที่ขาดทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะแรงงานความรู้ต่ำ และผู้ยากจนในชุมชนแออัดตลอดจน เด็กและเยาวชนเร่ร่อนต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) แม้จะต้องลงทุนเป็นจำนวนมากแต่ก็เป็นผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานของประชาชนในกรุงเทพมหานคร และกระทรวงศึกษาธิการได้รับ

ประกาศตั้งศูนย์การศึกษาคนออกรเรียนกรุงเทพมหานคร สี่มุมเมือง เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ.2536

1. วัตถุประสงค์

การจัดตั้งศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครขึ้น 4 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1.1 ส่งเสริมให้ประชาชนในกรุงเทพมหานครมีโอกาสได้รับการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกโรงเรียน ที่เหมาะสมแก่สภาพและความสามารถของแต่ละคน อันจะเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาสังคมและความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศ

1.2 ส่งเสริมประสานงานให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นเครือข่ายร่วมกันในการจัดการศึกษาภายนอกโรงเรียน สำหรับกรุงเทพมหานครเพื่อให้การจัดบริการการศึกษาได้เกิดความเท่าเทียม และกว้างขวางทั่วถึงในทุกกลุ่มประชากรเป้าหมาย

1.3 จัดการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบ และหลักสูตรของกรมการศึกษาโรงเรียนหรือกิจกรรมอื่นที่หน่วยงานไม่จัดดำเนินการ

2. หน้าที่และความรับผิดชอบ

2.1 กำหนดนโยบายวางแผนการศึกษานอกโรงเรียน ในพื้นที่บริการ

2.2 ส่งเสริม ประสานงาน และพัฒนาเครือข่าย การบริการ การศึกษานอกโรงเรียนภาครัฐและเอกชน

2.3 ส่งเสริมสนับสนุน จัดให้บริการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมในระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย

2.4 สนับสนุน บริการสื่อการศึกษา และสิ่งจำเป็นที่ใช้ในการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนของเครือข่าย ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนและการบริการแก่กลุ่มเป้าหมาย

2.5 จัดและประสานการให้ศูนย์การเรียน หน่วยจัดการศึกษานอกโรงเรียน

เรียนเพื่อเป็นเครือข่ายการบริการการศึกษานอกโรงเรียน ได้กว้างขวางในลักษณะหน่วยบริการทางการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษาชุมชน วางแผน บริการ การศึกษาต่อสมาชิกในชุมชนระหว่างชุมชน

2.6 กำกับ ดูแล นิเทศ ติดตาม และประเมิน การดำเนินงานการศึกษา
นอกโรงเรียน

2.7 ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน

3. โครงสร้างการบริหารและการจัดองค์กร

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร เป็นสถานศึกษาในสังกัด
ส่วนกลางของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวง
ศึกษาธิการ ซึ่งมีโครงสร้างบริการและการจัดองค์กรดังนี้

3.1 มีผู้บริหารสูงสุดเป็นตำแหน่งผู้อำนวยการ และมีผู้ช่วยผู้อำนวยการ
มีบุคลากรปฏิบัติทั้งสิ้นประมาณศูนย์ละ 14 คน

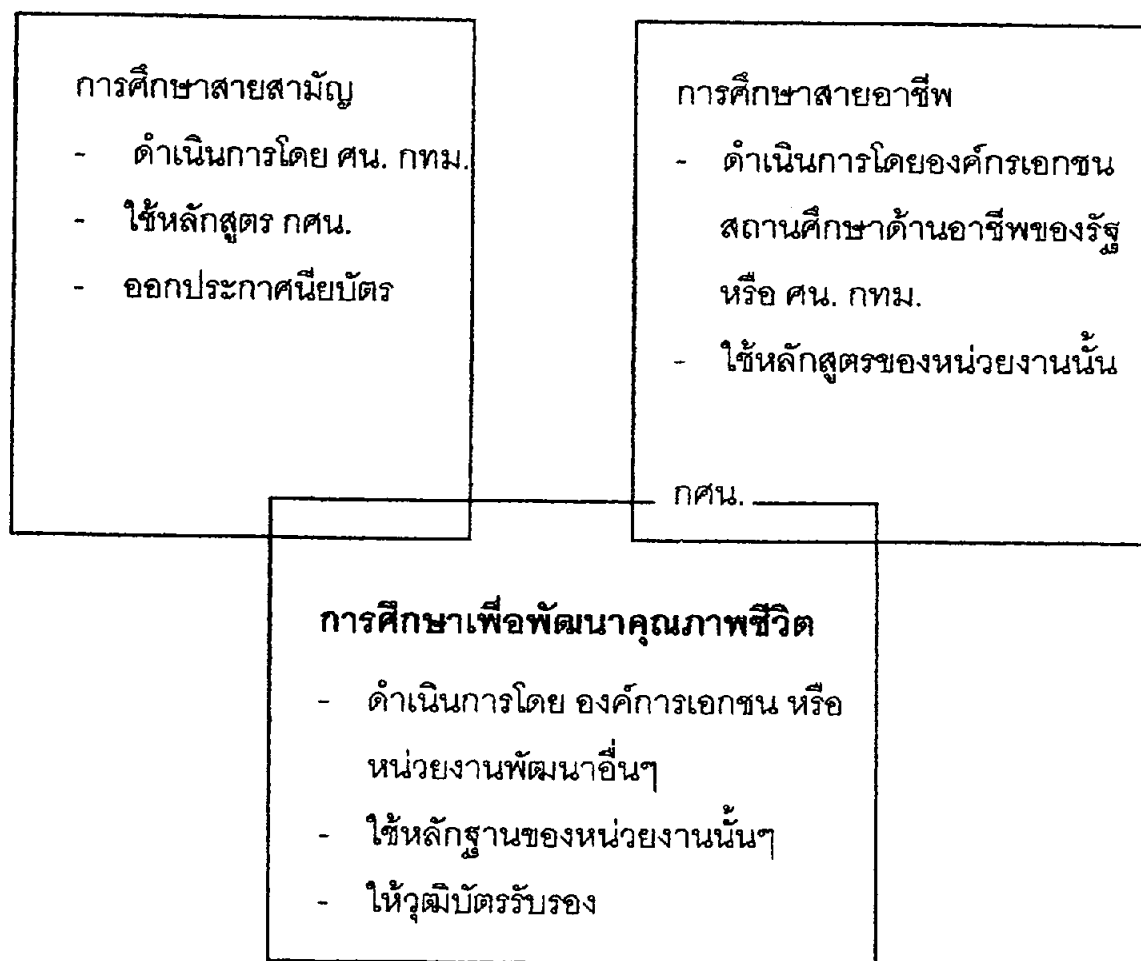
3.2 มีการแบ่งโครงสร้างองค์กรแบ่งเป็น 5 ฝ่าย

- 1) ฝ่ายนโยบายและแผน
- 2) ฝ่ายส่งเสริมและบริการการศึกษา
- 3) ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย
- 4) ฝ่ายบริหาร
- 5) ฝ่ายส่งเสริมปฏิบัติการ

3.3 มีคณะกรรมการการศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่เป็น
ปรึกษาและกำหนดนโยบายขององค์กร

4. รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีกิจกรรมหลักพอสรุปได้ ดังนี้

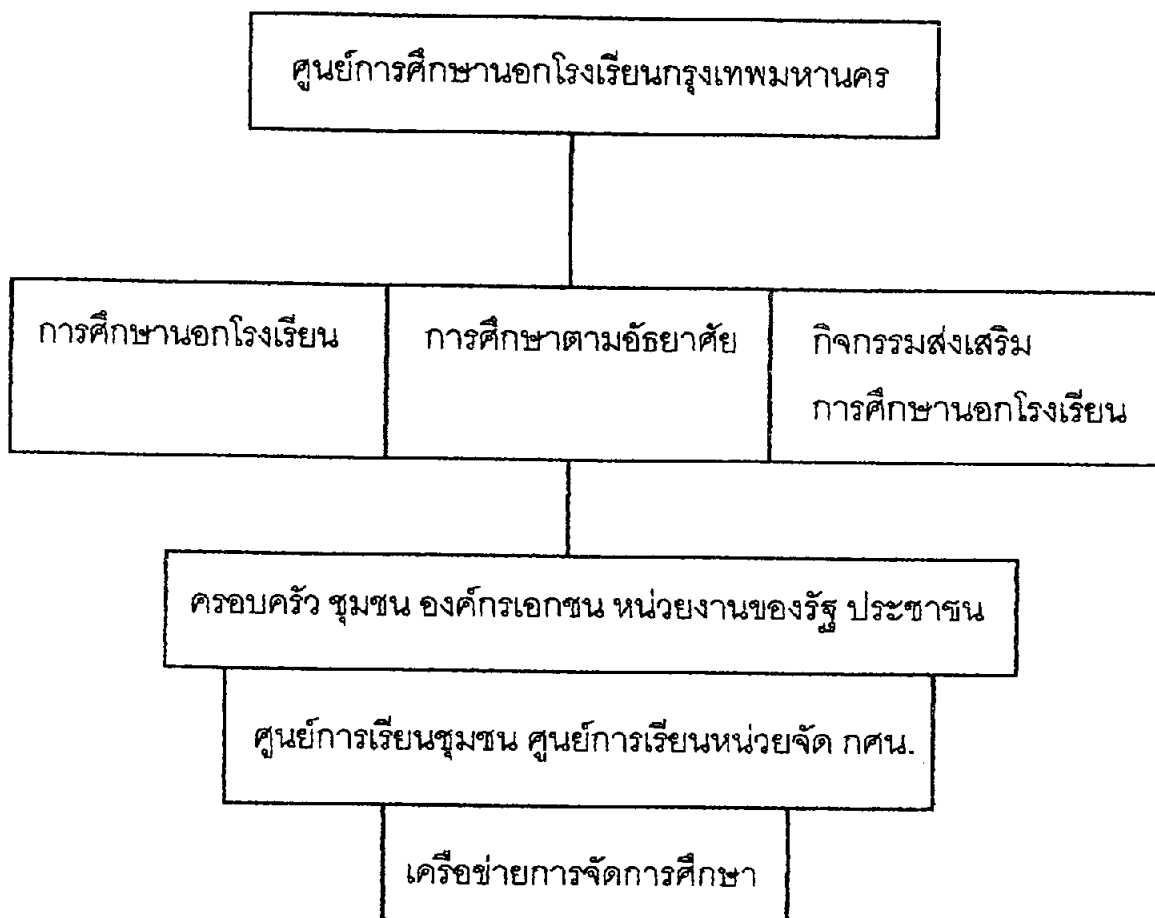

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

(ที่มา : กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537 : 55)

5. ลักษณะการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร

โครงสร้างการบริหารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร มีกิจกรรมหลักที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานและองค์กรต่างๆ พอสรุปได้ ดังนี้

ภาพประกอบ 4 ลักษณะการจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร

(ที่มา : กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2537 : 58)

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงการพัฒนาของประเทศให้มีคุณภาพในทุกด้าน เช่น ความรู้ ประสบการณ์ บุคลิกภาพ คุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนนำความรู้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น จึงมอบหมายให้กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532 : 1)

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนที่พลาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียนได้ศึกษาหาความรู้ เพื่อยกระดับความรู้และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคมให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้เรียนจะเลือกเรียนได้ตามความสามารถของแต่ละบุคคล

1. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1.1 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับประถมศึกษา (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2533 : 3) ผู้เรียนจะต้องลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชาทั้งหมด 250 สภาพ และกลุ่มประสบการณ์เสริม (เลือก) ไม่น้อยกว่า 60 สภาพ ใช้เวลาไม่น้อยกว่า 500 ชั่วโมง (3 ภาคเรียน) ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียนอาจจบได้ก่อนกำหนด

1.2 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532 : 6) ผู้เรียนจะต้องลงทะเบียนเป็นหมวดวิชาทั้งหมด ไม่น้อยกว่า 7 วิชาแบ่งเป็นหมวดวิชาบังคับ 4 หมวดวิชา และหมวดวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา ใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 2 ปี (4 ภาคเรียน) เว้นแต่เทียบโอนผลการเรียนอาจจบได้ก่อนกำหนด

1.3 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532 : 8) ผู้เรียนจะต้องลงทะเบียนเป็นหมวดวิชาทั้งหมด ไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา แบ่งเป็นหมวดวิชาบังคับ 5 หมวดวิชา และหมวดวิชาเลือกไม่

น้อยกว่า 3 หมวดวิชา ใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่าไม่น้อยกว่า 2 ปี (4 ภาคเรียน) เว้นแต่จะมีการเทียบโอนผลการเรียนอาจจบได้ก่อนกำหนด

2. การจัดการเรียนการสอนของนักศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

แบ่งเป็น 3 วิธี ดังนี้

2.1 วิธีเรียนแบบชั้นเรียน (สร.) เป็นวิธีเรียนที่นักศึกษาจะต้องไปเข้าชั้นเรียน เช่นเดียวกับนักเรียนภาคปกติในระบบโรงเรียน แต่จะเป็นช่วงเวลาเย็นหรือเรียนเพิ่มเติมในวันเสาร์-อาทิตย์ เมื่อนักศึกษาเรียนและทำกิจกรรมการเรียนการสอนจนครบเงื่อนไขตามหลักสูตรกำหนด ก็จบการศึกษาในระดับนี้ และได้รับประกาศนียบัตรซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับผู้เรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ

2.2 วิธีเรียนด้วยตัวเอง (ตอ.) เป็นวิธีเรียนที่ที่นักศึกษาค้นคว้าอ่านในตำราหรือชุดการเรียนต่างๆ ด้วยตัวเองโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน แต่ต้องเข้าเรียนเพื่อกิจกรรมพบกลุ่ม เพื่อพัฒนาคุณภาพและสังคม เมื่อนักศึกษาสอบผ่านครบทุกหมวดวิชาและผ่านกิจกรรมพบกลุ่มตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ก็จะได้รับประกาศนียบัตรที่มีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับผู้เรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ

2.3 วิธีเรียนแบบทางไกล (ทก.) เป็นวิธีที่เหมาะสมแก่ผู้ที่มีภารกิจจนไม่มีเวลาที่มานั่งฟังในชั้นเรียนเป็นประจำ เช่นอยู่ในชนบทห่างไกลจากสถานที่ตั้งของสถานศึกษา เมื่อผู้เรียนได้ขึ้นทะเบียนเรียนที่ศูนย์บริการ การศึกษานอกโรงเรียน แล้วจัดหาหนังสือตำราชุดการเรียนต่าง ๆ ที่นักศึกษาสามารถศึกษาด้วยตัวเองได้ โดยฝึกทำแบบฝึกหัดต่างๆ ฟังรายการจากสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยผ่านสัญญาณดาวเทียมของชุมชน ตามตารางออกอากาศแจ้งให้ทราบในแต่ละภาคเรียน นอกจากนี้นักศึกษาจะต้องไปร่วมกิจกรรมพบกลุ่ม โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ประสานงานให้เกิดกิจกรรมตามเงื่อนไขที่กำหนดในการพบกลุ่ม ก็ได้รับประกาศนียบัตรซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์เท่ากับผู้เรียนในระบบโรงเรียนทุกประการ

การจัดการเรียนการสอนดังกล่าวทั้ง 3 วิธี เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนแต่ละวิธีตามความต้องการ และสามารถถ่ายโอนการเรียนในแต่ละวิธีได้

3. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมปลาย

3.1 หลักการ

3.1.1 เป็นหลักสูตรหลังหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีการศึกษาทั่วไปและพื้นฐานอาชีพอย่างกว้าง ๆ แล้ว สำหรับมัธยมศึกษาตอนปลาย เน้นการเลือกกลุ่มวิชาตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ เพื่อให้ศึกษายืดเป็นอาชีพต่อไป

3.1.2 เป็นหลักสูตรที่มุ่งฝึกเพื่อให้มีประสบการณ์เพื่อให้เกิดความรู้ ความชำนาญที่จะนำไปปฏิบัติและประกอบอาชีพได้จริง หรือแสวงหาความรู้เพิ่มเติมหรือเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

3.1.3 เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้นักศึกษาใฝ่ใจแสวงหาความรู้จริง เพื่อให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญา ความสำนึก และความซาบซึ้งในคุณค่าธรรมชาติ ศิลป วัฒนธรรมงานสร้างสรรค์ของมนุษย์

3.1.4 เป็นหลักสูตรที่มุ่งปลูกฝังคุณธรรม และความกล้าหาญทางจริยธรรม ทั้งนี้ให้การประพฤติปฏิบัติเป็นสำคัญ

3.1.5 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการประสมประสานความรู้กับการปฏิบัติให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ สังคม และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

3.1.6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการเลือกพื้นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น การดำรงชีวิต หลักการประกอบอาชีพ

3.1.7 เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนให้นักศึกษาร่วมมือกันใช้ความรู้ ความสามารถเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาสังคม

3.1.8 เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ และทักษะจากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการอาชีพอิสระ

3.2 จุดหมาย

3.2.1 เพื่อให้รู้จักการดำรงชีวิตบนพื้นฐานแห่งคุณธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม มีระเบียบวินัย มีน้ำใจนักกีฬา มีสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ มีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติ

3.2.2 เพื่อให้รู้จักวิธีการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น รู้จักการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยใฝ่หาความรู้และทักษะอยู่เสมอ รักการทำงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีความขยันหมั่นเพียร อดทน รู้จักประหยัด

3.2.3 เพื่อให้มีความรู้ ทักษะในวิชาชีพ เพียงพอแก่การดำรงชีวิต มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รู้ช่องทางในการประกอบสัมมาชีพที่เหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อท้องถิ่น และประเทศชาติ

3.2.4 เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าในวิทยาการ ศิลปะ วัฒนธรรม ธรรมชาติ รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

3.2.5 เพื่อให้รู้จักเคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น รู้จักหน้าที่ของตนเอง และผู้อื่น รู้จักใช้สิทธิและเสรีภาพของตนในทางสร้างสรรค์ บนรากฐานแห่งกฎหมาย จริยธรรม และศาสนา

3.2.6 เพื่อให้มีความสำนึกในการเป็นคนไทยร่วมกัน เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความรักชาติ รักประชาธิปไตย รู้จักใช้สติปัญญาในการดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

3.2.7 เพื่อให้เข้าใจพื้นฐานและปัญหาการเมือง เศรษฐกิจ สังคมของประเทศ และมองโลกปัจจุบัน มีความสำนึกเป็นส่วนหนึ่งของมนุษยชาติ รู้จักแก้ปัญหา และข้อขัดแย้งด้วยวิธีการแห่งปัญญา และสันติวิธี

3.3 การเรียนการสอน

ตามหลักสูตรนี้ ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนเรียนได้ทุกวิธีเรียนของการจัดการศึกษานอกโรงเรียน และนำผลการเรียนแต่ละวิธีมาประเมินผลรวม กับทั้งสามารถโอนผลการเรียนระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนได้อีกด้วย

3.4 เวลาเรียน

ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ให้แบ่งการเรียนออกเป็น 2 ภาค ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ และโรงเรียนอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้อีกตามเห็นสมควร หลักสูตรที่กำหนดให้ เรียนวิชาบังคับ 5 หมวดรายวิชา วิชาเลือกอย่างน้อย 3 หมวดวิชา นักศึกษาลงทะเบียน เรียนได้ไม่เกินภาคละ 3 หมวดวิชา

ในกรณีการเรียนแบบชั้นเรียนในสัปดาห์ให้โรงเรียนเปิดสอนสัปดาห์ละ ไม่น้อยกว่า 6 วัน วันละไม่น้อยกว่า 5 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 1 คาบให้จัด กิจกรรม การจัดคาบเวลาเรียนของแต่ละหมวดวิชาต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียนให้ติดตาม อัตราส่วนของหน่วยการเรียนของหมวดวิชาที่เปิดสอนในภาคเรียนนั้น ๆ สำหรับภาคฤดูร้อนซึ่งมีเวลาเรียน 4 สัปดาห์ เวลาเรียนต่อสัปดาห์ของหมวดวิชาที่เปิดสอนในภาคฤดูร้อนจะต้องเป็น 5 เท่า ของเวลาที่กำหนดในภาคปกติ

3.5 หน่วยการเรียน

การกำหนดหน่วยการเรียนหมวดวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรให้ถือเกณฑ์ การเทียบ ดังนี้

3.5.1 หมวดวิชาบังคับ ได้แก่หมวดวิชาภาษาไทย หมวดวิชาสังคม 1 หมวดพหุภาษามัย หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 1 และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 2 มีค่าหน่วย วิชาละ 6 หน่วยการเรียนส่วนหมวดวิชาพื้นฐานอาชีพแต่ละหมวด มีค่าหน่วยละ 12 หน่วยการเรียน

3.5.2 หมวดวิชาเลือก ได้แก่หมวดวิชาภาษาไทย 2 หมวดวิชาสังคม 2 หมวดวิชาวิทยาศาสตร์ 2 หมวดวิชาคณิตศาสตร์ และหมวดวิชาภาษาต่างประเทศ มี ค่าหมวดวิชาละ 13 หน่วยการเรียน

3.5.3 ข้อกำหนดหมวดวิชาอาชีพ หมวดวิชาชีพที่เรียนตามหลักสูตรนี้ ให้เลือกจากหลักสูตรวิชาชีพที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติ หรือสามารถผ่านเกณฑ์การ ประเมินจากประสบการณ์ด้านอาชีพ

1) เรียนตามหลักสูตรวิชาชีพที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติโดย อาจจะไม่เลือกเรียนวิชาเดียว สาขาเดียว หรือหลายรายวิชาสาขาเดียวกัน หรือหลายราย

วิชาต่างสาขากันที่มีเวลาเรียนตามหลักสูตรรวมกันไม่น้อยกว่า 250 ชั่วโมง นับให้ 1 หมวดวิชา โดยสถานศึกษาจัดสอนเองหรือตอนผลการเรียนมา

2) โอนผลการเรียนจากสถานฝึกจากงานอาชีพตามวิธีการและเกณฑ์ที่กรรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

3) เทียบประสบการณ์ด้านวิชาชีพ

- ประเมินจากประสบการณ์ที่มีอยู่
- ประเมินจากอาชีพที่ประกอบกรอยู่
- ประเมินจากโครงการประกอบอาชีพใหม่ หรือโครงการพัฒนา

พัฒนา

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามวิธีการและเกณฑ์ที่กรรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

3.6 การประเมินผลการเรียน

การประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2530

3.6.1 เกณฑ์การจบหลักสูตร ผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต้องสอบได้วิชาบังคับ 5 หมวด (36 หน่วยการเรียน) วิชาเลือกไม่น้อยกว่า 3 หมวดวิชา (39 หน่วยการเรียน) รวมกันแล้ว 8 หมวดวิชา (75 หน่วยการเรียน) จะต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของเวลาที่กำหนดตลอดหลักสูตร จึงจะถือว่าจบหลักสูตร

3.6.2 กิจกรรม สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการทำงาน โดยใช้กระบวนการกลุ่มในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ทะนุบำรุงขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เป็นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบและเสียสละส่วนตนและส่วนรวม

3.6.3 วิธีเรียน การจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ในแต่ละหลักสูตรกำหนดการเรียนไว้ 3 วิธี คือแบบชั้นเรียน (สร.) แบบเรียนด้วยตัวเอง (ตอ.) และแบบ

เรียนทางไกล (ทก.) โดยการเรียนทั้ง 3 วิธี ผู้เรียนสามารถเลือกวิธีใดวิธีหนึ่งหรือจะเลือกเรียนทั้ง 3 วิธี ในเวลาเดียวกันก็ได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขการลงทะเบียนเรียนและความพร้อมของผู้เรียนในระดับที่ค่าใช้จ่ายและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน

3.7 ระยะเวลาเรียน

ระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตรของทุกวิธีเรียนในระดับมัธยมศึกษา นักศึกษาจะต้องใช้เวลาเรียนในแต่ละระดับไม่น้อยกว่า 4 ภาคเรียน หรือ 2 ปี เพื่อให้ นักศึกษามีความพร้อมด้านคุณวุฒิภาวะเพียงพอที่จะไปประกอบอาชีพ หรือการศึกษา ต่อในระดับที่สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อยกเว้นสำหรับผู้ที่สามารถจบก่อน 2 ปี มีดังนี้

ผู้ที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ณ วันที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาสามารถ นำเอาประสบการณ์มาเทียบโอนกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตาม เกณฑ์และวิธีการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด และให้มีผลจบหลักสูตรก่อน 4 ภาคเรียน หรือ 2 ปี เพราะถือว่าผู้ที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่เรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิและมีประสบการณ์ในการพัฒนาตนเอง ชุมชน และสังคม แล้ว

3.8 การลงทะเบียน

การลงทะเบียนทุกวิธีเรียน กำหนดให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนได้ภาค เรียนละไม่เกิน 3 หมวดวิชา (ทั้งนี้ให้นับรวมรวมหมวดวิชาอาชีพที่ขอเทียบโอนและ หมวดวิชาที่นักศึกษาไปเลือกเรียนเรียนวิธรเรียนอื่นๆ) ยกเว้นวิชาสามัญที่เคยได้รับ ผลการเรียนเป็น "0" และหมวดวิชาสามัญที่ขอเทียบโอนในลักษณะหมวดวิชาเพื่อ ส่งเสริมคุณภาพทางวิชาการและผู้เรียนมีเวลาศึกษาหาความรู้ได้มากขึ้น โดยเฉพาะผู้ที่ อยู่นอกระบบโรงเรียนซึ่งต้องภาระกิจในการประกอบอาชีพและมีเวลาว่างน้อย

3.8.1 การลงทะเบียนเรียน เมื่อนักศึกษาขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา สายสามัญของกรมการศึกษานอกโรงเรียน แล้วสามารถเลือกเรียนได้ตามอัธยาศัย โดย ได้รับความเห็นชอบจากสถานศึกษา และในแต่ละภาคเรียนนักศึกษาลงทะเบียนเรียน

ภาคเรียนละไม่เกิน 3 หมวดวิชาที่เคยได้รับผลการเรียนเป็น “0” และหมวดวิชาที่ขอเทียบโอนผลการเรียนในลักษณะหมวดวิชาโดยไม่นับรวมถึงหมวดวิชาอาชีพที่ขอเทียบโอนและหมวดวิชาที่นักศึกษาไปเลือกเรียนวิธีเรียนอื่น ๆ

การลงทะเบียนเรียนหมวดซ้ำหมวดวิชาที่สอบได้แล้วไว้แล้ว จะกระทำมิได้หากพบภายหลังว่ามีการสอบซ้ำ จะไม่พิจารณาผลการสอบทั้งเก่าและใหม่ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น

3.8.2 การลงทะเบียนเทียบโอนผลการเรียนมี 2 ประเภทดังนี้

1) การลงทะเบียนเทียบโอนผลการเรียนหมวดวิชาสามัญ หมายถึง การนำผลการเรียนจากหลักสูตรต่างๆ เช่นหลักสูตรในระบบหลักสูตรอื่น ในระดับการศึกษาเดียวกันและต้องออกจากสถานศึกษากลางคัน สามารถนำผลการเรียนขอเทียบระหว่างหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2) การลงทะเบียนเทียบโอนผลการเรียนหมวดวิชาอาชีพ หมายถึง การนำผลการเรียนหรือใบสำคัญวิชาชีพจากแหล่งวิทยาการมาแสดง หรือเทียบโอนอาชีพจากสถานประกอบการหรือประสบการณ์อาชีพ หรือจากการประกอบอาชีพ หรือจากการทำโครงการประกอบอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง มาลงทะเบียนเทียบโอนในหมวดวิชาเลือกได้ 3 หมวดวิชา โดยให้ถือปฏิบัติตามเกณฑ์และวิธีการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

3) การลงทะเบียนเพื่อรักษาสถานภาพของนักศึกษา หมายถึง การลงทะเบียนเพื่อรักษาสถานภาพการเป็นนักศึกษาในระดับนั้น ๆ และหากไม่ลงทะเบียนรักษาสถานภาพเป็นนักศึกษาเป็นเวลา 6 ภาคเรียน ถือว่าพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา นักศึกษาที่ไม่ได้ลงทะเบียนในภาคเรียนใดต้องลงทะเบียนรักษาสถานภาพเป็นนักศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ในการลงทะเบียนเพื่อรักษาสถานภาพต้องลงให้ครบทุกภาคเรียนที่ไม่ได้ลงทะเบียนเรียน เพื่อรักษาสถานภาพและจะต้องลงทะเบียนตามระยะเวลาและวิธีการที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด

3.9 กิจกรรมพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

การจัดกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นเงื่อนไขในการจบหลักสูตรในแต่ละระดับ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิดการศึกษาตลอดชีวิต แม้ว่านักศึกษาจะเรียนจบไปแล้วก็ตาม สามารถนำแนวความคิด ความรู้ ทักษะ เจตคติ ที่ดีในการทำงานที่ได้จากการทำกิจกรรม การพบกลุ่มไปประยุกต์ในการดำเนินชีวิตประจำวันทั้งในปัจจุบัน และอนาคตได้อย่างเหมาะสม สามารถดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้นกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตจึงต้องจัดเป็นกิจกรรมบังคับตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญทุกระดับและทุกวิธีเรียนให้เป็นไปตามหลักการมีความเข้มของกิจกรรมการพบกลุ่มจากน้อยไปหามากตามระดับการศึกษา

ข้อกำหนดในภาคปฏิบัติของกิจกรรมพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนี้

นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ต้องมีเวลาพบกลุ่มภาคทฤษฎีก่อนลงมือปฏิบัติ ตามโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของเวลาที่กำหนด จึงมีสิทธิ์ลงมือปฏิบัติตามโครงการ แต่ถ้ามีเวลาพบกลุ่มในภาคทฤษฎีไม่ถึงร้อยละ 70 แต่ถึงร้อยละ 50 หัวหน้าสถานศึกษาอาจใช้ดุลยพินิจให้ปฏิบัติตามโครงการได้ แต่ถ้าไม่อนุญาต นักศึกษาต้องยื่นคำร้องขอทำกิจกรรมการพบกลุ่มในภาคเรียนต่อไป

การเทียบโอนกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต กิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นกิจกรรมที่สำคัญอีกส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญในแต่ละระดับและทุกวิธีเรียนเพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษามีการพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเองครอบครัว ชุมชนและสังคมให้ดียิ่งขึ้น และเนื่องจากกลุ่มเป้าหมายตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ส่วนหนึ่งจะเป็นประชาชนทั่วไปที่มีอายุ 16 ปีบริบูรณ์ ขึ้นไปที่เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 18 ปีบริบูรณ์ไปเรียนที่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผู้ที่มีประสบการณ์จากกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม หรือคณะมีการปะทะสังสรรค์ของสังคมอยู่เสมอบางคน เคยเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนา หรือนำปัญหาประโยชน์ต่อชุมชนสังคมในโอกาสต่างๆ

ประสบการณ์เหล่านี้สมควรได้รับการยอมรับให้นำมาเทียบโอนกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ โดยให้นักศึกษานำหลักฐานที่แสดงถึงการมีประสบการณ์ดังกล่าวมาขอเทียบโอน และมีผลให้จบหลักสูตรในแต่ละระดับก่อน 4 ภาคเรียน หรือ 2 ปีได้

3.10 การเทียบโอนผลการเรียน

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชาติให้ดียิ่งขึ้น โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 ระเบียบการกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2530 จึงอำนวยความสะดวกต่อนักศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ซึ่งความจำเป็นที่จะต้องออกสถานการศึกษากลางคันและยังไม่จบหลักสูตร ให้สามารถเทียบโอนการเรียนได้ทั้งหมดวิชาสามัญและวิชาชีพ (เลือก) เพื่อนำมาใช้กับหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 และหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาปลายพุทธศักราช 2530 ได้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.2538 ข. : 3-32)

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้สามารถในสาขาต่าง ๆ ในระดับสูง โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ การริเริ่ม การพัฒนาทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ การสร้างสรรค์การเผยแพร่ความรู้ การริเริ่มการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม (แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปี พ.ศ. 2535)

1. สภาพการอุดมศึกษา

ตามความหมายของการอุดมศึกษาที่เข้าใจกันโดยทั่วไป หมายถึง การศึกษาที่จัดหลังมัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาแบบรูปนัย ที่เป็นการศึกษาระดับสูงสำหรับผู้ที่มีวุฒิที่กำลังเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นผู้ใหญ่แล้ว เพื่อเพิ่มคุณวุฒิและทักษะให้กว้างขวางลึกซึ้งขึ้น ให้ผู้ศึกษาได้รู้จักคิดอ่านด้วยเหตุผลและเสาะแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อนำมาวิเคราะห์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งในด้านการสนองตอบต่อการกระหายใคร่ได้ทางปัญญาและด้านวัตถุที่สนองตอบต่อความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ และในด้านการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ให้คนตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ ตลอดจนความรับผิดชอบของตนเองและผู้อื่น ซึ่งการศึกษาของระดับนี้จะมีการจัดระดับชั้น ตั้งแต่อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นสูงปริญญาตรี โท เอก หรือหลังระดับปริญญาเอก (วิสุทธ์ โภธิแทน. 2527 : 73)

สำหรับกองนโยบายแผนการศึกษา สำหรับคณะกรรมการแห่งชาติ (2531) ได้กล่าวถึง การอุดมศึกษาว่า หมายถึง การศึกษาระดับมัธยมขึ้นไป อันได้แก่

1.1 ระดับหลังมัธยมศึกษาและต่ำกว่าปริญญาตรี เป็นการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง (ปวส.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ปกศ.) ประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูงและระดับอนุปริญญา ซึ่งเวลาศึกษาประมาณ 2-3 ปี จัดโดยกรมอาชีวศึกษาพลศึกษา และกรมพลศึกษา และกรมศิลปากร ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย

1.2 ระดับสูงกว่าปริญญา ใช้เวลาศึกษาประมาณ 4-6 ปี อยู่ในความรับผิดชอบของกรมฝึกหัดครู สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันวิชาชีพทางทหาร ตำรวจและพยาบาล ในสังกัดกระทรวงมหาดไทยกระทรวงกลาโหม และกระทรวงสาธารณสุข

1.3 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี เช่น ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต (ใช้เวลาศึกษา 1) หลังจบปริญญาตรี) ปริญญาโท (ใช้เวลาศึกษาประมาณ 2 ปี หลังจบปริญญาตรี) และระดับปริญญาเอก (ใช้เวลาศึกษาประมาณ 4-5 ปีหลังจบปริญญาตรี) อยู่ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัย สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

การศึกษาในระดับอุดมศึกษานี้ ความต้องการของคนส่วนใหญ่ที่จะมุ่งให้จบระดับปริญญาตรี ซึ่งถือเป็นระดับการศึกษาที่สามารถออกไปประกอบวิชาชีพขั้นสูงได้ โดยถือว่าเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาจนอยู่ในขั้น"บัณฑิต" ซึ่งหมายถึงผู้ที่ควรได้รับการยอมรับทั้งในด้านคุณวุฒิและชั้ววุฒิ ซึ่งเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ สามารถที่จะพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่ความเจริญงอกงาม การศึกษาในระดับปริญญาตรีจึงเป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่คนส่วนใหญ่เข้าใจกัน เป็นการศึกษาระดับคนส่วนใหญ่ และมีความสำคัญต่อการวางแผนและนโยบายระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2522)

รัฐบาลได้ทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อวางแผนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จึงได้มีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายการศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศเป็นหลัก ดังนั้น การศึกษาจึงได้รับการกำหนดจุดมุ่งหมาย นโยบาย และมาตรการในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ไว้ในแผนพัฒนาฯ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504-2509) มาจนถึงฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) สถาบันอุดมศึกษาได้รับการสนับสนุนให้มีการพัฒนาและขยายงานอย่างเต็มที่ เพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนตามแผนพัฒนาประเทศ และความต้องการโอกาสทางการศึกษาระดับสูงของประชาชน สถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมีการปรับปรุงและขยายงานที่อยู่เดิมใน ส่วนกลางไปสู่ภูมิภาค โดยจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาค เปิดโอกาสให้เอกชนร่วมรับภาระในการจัดอุดมศึกษา รวมทั้งการจัดตั้งมหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับ

หน่วยงานที่จัดการศึกษา ในปัจจุบันมีหน่วยงานที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหลายแห่ง จำแนกออกเป็นดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
2. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในชนบทในกำกับทบวงมหาวิทยาลัย
3. สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
4. สถาบันวิชาชีพเฉพาะของรัฐและเอกชน

สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนรวมทั้งสิ้น 22 แห่ง เป็นมหาวิทยาลัยจำกัดรับ 18 แห่ง มหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับ 2 แห่ง มหาวิทยาลัยในกำกับ 2 แห่ง สถาบันเหล่านี้เปิดสอน 6 ระดับการศึกษา คือ อนุปริญญา ปริญญาตรี ประกาศนียบัตรบัณฑิต ปริญญาโท ประกาศนียบัตรหลังปริญญาโทและระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ได้แก่ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ส่วนมหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับเปิดสอนเฉพาะระดับประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญาตรี และปริญญาโท

สถาบันอุดมศึกษาของเอกชนในกำกับทบวงมหาวิทยาลัย เป็นสถาบันที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน พ.ศ.2512 ในปัจจุบันการศึกษาระดับปริญญาตรีของเอกชนในกำกับทบวงมหาวิทยาลัยรวมทั้ง 25 แห่ง

สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เฉพาะที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีมี 57 แห่ง แยกเป็นสถาบันราชภัฏ 36 แห่ง และวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา 21 แห่ง ในปี พ.ศ.2532 ได้มีประกาศพระราชบัญญัติเปลี่ยนเป็นสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล สถาบันนั้นนอกจากจะเปิดสอนในระดับปริญญาตรีแล้วยังเปิดสอนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีด้วย นอกจากนี้วิทยาลัยพลศึกษาอีก 17 แห่ง

สถาบันวิชาชีพเฉพาะรัฐ หมายถึง สถาบันที่รัฐตั้งขึ้นเพื่อจัดสอนวิชาชีพเฉพาะกิจเฉพาะกลุ่ม สถาบันการศึกษาประเภทนี้ในระดับปริญญาตรี ได้แก่ สถาบันศึกษาเพื่อผลิตนายทหารและนายตำรวจระดับสัญญาบัตรของกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ. 2531:9-10)

สถาบันการศึกษาอื่น ๆ เช่น สถาบันการบินพลเรือน ศูนย์ฝึกพานิชย์นาวิ
วิทยาลัยการชลประทาน กองการฝึกอบบรมวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว ร.ร. สถาน
ฝึกอบบรมทางวิชาการการนำเข้าและการส่งออก โรงเรียนนาวิกวานิชย์ โรงเรียนการ
โรงแรมแห่งโรงแรมโอเรียลเต็ล (ฝ่ายส่งเสริมงานแนะแนว. 2539 : 2)

2. รูปแบบการจัดการอุดมศึกษาไทย

ในปัจจุบันการจัดการอุดมศึกษามีหลายหน่วยงานการดำเนินการจัด
ลักษณะการดำเนินการจัดการศึกษามีความแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์
ของการจัดว่าต้องการให้ประชาชนกลุ่มใดมีโอกาสเข้าศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษาพอจะ
แบ่งได้ตามลักษณะของการดำเนินงานได้ 3 ประเภท ดังนี้

2.1 ประเภทผู้เข้าเรียนแบบจำกัดรับ สถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการใน
ลักษณะนี้เปิดรับผู้เข้าศึกษาโดยการกำกวดจำนวน มีการสอบคัดเลือกเข้าเรียน (ยกเว้น
สถาบันศึกษาเอกชนบางแห่ง) โดยเปิดโอกาสให้เลือกสาขาต่าง ๆ ที่สถาบันเปิดสอน
และรับบุคคลทั่วไปเข้ารับการศึกษ สถาบันที่ดำเนินการจัดการศึกษาในลักษณะดัง
กล่าวมีดังนี้

1) สถาบันการศึกษาที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ได้แก่
มหาวิทยาลัย และสถาบันเทคโนโลยี รวมทั้งสถาบันทางการศึกษาเอกชน ซึ่ง
มหาวิทยาลัยควบคุมดูแลอยู่ด้วย เปิดสอนสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง

2) สถาบันอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สถาบัน
ราชภัฏและวิทยาเขตต่าง ๆ ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งจัดการศึกษาวิชาชีพ
แขนงต่างๆ ในส่วนของสถาบันราชภัฏนอกจากเปิดสอนวิชาชีพครูแล้วยังเปิดสอนอื่นอีก
หลายสาขา เพื่อสนองความต้องการต้องการในระดับท้องถิ่นเช่นเดียวกับสถาบันการ
ศึกษาอื่น ๆ

2.2 ประเภทผู้เข้าร่วมแบบไม่จำกัดรับ สถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินงาน
ในลักษณะนี้เรียกว่า "มหาวิทยาลัยเปิด" การดำเนินการ จะเปิดผู้เข้ารับการศึกษโดยไม่
จำกัดจำนวน ไม่ต้องผ่านการสอบคัดเลือก ผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดมี

สิทธิ์เข้ารับการศึกษาทุกคนปัจจุบันสถาบันที่ดำเนินการจัดการศึกษาในลักษณะนี้ได้แก่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธราช ซึ่งสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ดำเนินการจัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ใช้ระบบการสอนทางไกล มีสื่อการสอน เช่น เอกสารการสอนแบบฝึกหัดปฏิบัติ เทป ฯลฯ โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียนตามปกติ สถาบันการศึกษาแบบไม่จำกัดรับสามารถผลิตบัณฑิตได้จำนวนมากในแต่ละปี โดยเฉพาะในระดับปริญญาตรีมีจำนวนมากที่สุด จึงตอบสนองความต้องการของผู้ที่สามารถเข้าในสถาบันอุดมศึกษาประเภทจำกัดรับ

2.3 สถาบันวิชาชีพเฉพาะ การดำเนินงานของสถาบันเพื่อวิชาชีพเฉพาะมีลักษณะแตกต่างไปจาก สถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ สถาบันวิชาชีพเฉพาะจัดตั้งขึ้น โดยหน่วยงานอื่น ๆ นอกเหนือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบทางการศึกษาโดยตรง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตบุคลากรก่อนสำหรับออกมาปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้น ซึ่งยังมีความต้องและขาดแคลนกำลังคนเฉพาะงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ เช่น พยาบาล ทหาร เป็นต้น โดยจะคัดเลือกผู้ที่สนใจที่มีความสามารถถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้มาเข้ารับการศึกษา มีจำนวนจำกัดซึ่งน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนที่สถาบันอุดมศึกษารับเข้าเรียน เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้เข้าเรียน เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับการบรรจุเข้าทำงานในหน่วยงานในหน่วยของสาขาอาชีพนั้น (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ , 2537 .17)

แนวคิดและทฤษฎีด้านความต้องการและแรงจูงใจในการศึกษา

โนลส์ (Knowles, 1970 : 80) แบ่งความต้องการออกเป็น 2 ประเภท

1) ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการทางความเจริญงอกงาม, ความต้องการความปลอดภัย, ความต้องการประสบการณ์ใหม่, ความต้องการความสำเร็จและความต้องการยอมรับว่าตนเองมีคุณค่า

2) ความต้องการด้านการศึกษา เป็นผลมาจากแรงกระตุ้นของความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ร่วมกับสภาพแวดล้อมที่ทำให้บุคคลต้องการเรียนรู้ในบางสิ่งบาง

อย่างที่ตนเองขาดแคลนเพื่อให้ตนเองดีขึ้น เพราะฉะนั้น ความต้องการด้านการศึกษาคือช่องว่างระหว่างความสามารถของบุคคลในปัจจุบันกับความสามารถของบุคคลในปัจจุบันกับความปรารถนาที่อยากจะมีขึ้นในอนาคต

เซียร์ศรี วิวิธสิริ (2538 : 9) ให้ทัศนะว่าไว้ว่าผู้ใหญ่โดยทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา เพราะมีความต้องการ 3 ประการ คือ

1. ความต้องการที่รู้จักหรือตระหนักในตนเอง และพัฒนาตนเองเพื่อปรับตัวและปรับอาชีพให้ทันต่อความเจริญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม
2. ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จเจริญก้าวหน้าในทุกๆ ด้านต่อเนื่องตลอดชีวิต
3. ความต้องการที่สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นและรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าต่อสังคม

ฮูล (Houle. 1972 : 27) พบว่าผู้ใหญ่ที่เข้ารับการศึกษาด้วยเหตุพื้นฐานอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. มีเป้าหมายเฉพาะอย่างอยู่ในใจ เช่น ต้องการประกาศนียบัตรไปเลื่อนวุฒิการศึกษาและเลื่อนขั้นเงินเดือน นักศึกษาที่เข้ามารับการศึกษาด้วยเหตุนี้ มีจุดหมายเพื่ออาชีพการงาน หรือเพิ่มวิทยะฐานะ
2. เพื่อเข้าร่วมสังคม เช่น มีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นบ้าง แสวงหากิจกรรมใหม่ๆ หรือมาเรียนเพื่อแก้เหงา และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นต้น
3. ต้องการรู้สิ่งใหม่ๆ มาเรียนเพราะความสนใจอยากรู้ อยากเห็น มิได้คำนึงถึงประกาศนียบัตร แต่ต้องการความรู้เพิ่มพูนความรู้ของตนเอง

นอกจากความต้องการด้านการศึกษานักศึกษาต้องแรงจูงใจเป็นสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการที่จะรับการศึกษาต่อ อารี พันธุ์มณี (2538.179-182) ได้มีความหมายการจูงใจ (Motivation) ไว้ว่า หมายถึง การนำปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นแรงจูงใจ (Motive) มาผลักดันให้บุคคลแสดงความประพฤติกรรมอย่างมีทิศทาง เพื่อบรรลุ

จุดมุ่งหมายหรือเงื่อนไขที่ต้องการ ปัจจัยต่าง ๆ ที่นำมาอาจเป็นเครื่องล่อ รางวัล การลงโทษ การทำให้ตื่นตัว รวมทั้งการทำให้เกิดความคาดหวัง เป็นต้น

การจูงใจ (Motivation) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ตราบที่มนุษย์มีความต้องการ ทำให้สภาวะทางร่างกายเกิดความไม่สมดุลย์ เมื่อร่างกายเกิดความไม่สมดุลย์ เมื่อร่างกายเกิดความไม่สมดุลย์จะทำให้มีแรงขับ (Drives) ที่กำหนดทิศทางเพื่อแสดงพฤติกรรมกระทำไปสู่เป้าหมายที่จะต้องสนองความต้องการนั้น ๆ เมื่อได้รับการตอบสนอง แรงขับก็จะลดลงและเกิดความพอใจ

แรงจูงใจ (Motive) สามารถแบ่งตามลักษณะของการแสดงพฤติกรรม ได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

1) การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการที่จะกระทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเอง ไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น ความต้องการเรียนรู้เพื่อต้องการความรู้ ทำงานเพราะการความสนุก ซึ่งความต้องการและความสนใจพิเศษ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของแต่ละบุคคล จะผลักดันให้บุคคลสร้างพฤติกรรมขึ้น ซึ่งได้แก่ ความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น ความสนใจ ความรัก ความศรัทธา เป็นต้น

2) การจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับกระตุ้นจากสิ่งเร้าใจภายนอก เช่น สิ่งของ หรือเกียรติยศ เงินเดือน ปริญาบัตร ความก้าวหน้า รางวัล คำชมเชย การติเตียน ทำให้บุคคลมองเห็นเป้าหมาย จึงเร้าให้บุคคลเกิดความ ต้องการและแสดงพฤติกรรมมุ่งหมายสู่เป้าหมายนั้น

การจูงใจ (Motivation) สามารถแบ่งตามที่มาของ แรงจูงใจ (Motive) ได้ 3 ประเภท ดังนี้

1) แรงจูงใจทางสรีระวิทยา (Physiological Motivation) แรงจูงใจด้านนี้ เกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการทางด้านร่างกายทั้งหมด เพื่อให้บุคคลมีชีวิตอยู่รอด เป็นความต้องการที่เป็นธรรมชาติของมนุษย์ ได้แก่ ต้องการน้ำ อาหาร ปราศจากโรค เป็นต้น เราสามารถวัดระดับความต้องการทางสรีระได้ จากการสังเกตพฤติกรรมกระทำ

ของเรา คือจากความมากน้อยของกระทำ การเลือกกระทำ (เลือกสิ่งใดแสดงว่าต้อง การสิ่งนั้นมาก) การได้ตอบจากสิ่งที่มาขัดขวาง เป็นต้น

2) แรงจูงใจทางจิตวิทยา (Psychological Motivation) มีความสำคัญน้อยกว่า แรงจูงใจทางด้านสรีระวิทยา เพราะจำเป็นในการดำรงชีวิตน้อยกว่า แต่จะช่วยให้เรา ทางด้านจิตใจ ทำให้สุขภาพจิตดีและสดชื่น แรงจูงใจประเภทนี้ ได้แก่ ความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น และการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ความต้องการความรัก และความเอาใจ ใกล้เคียงจากผู้อื่น

3) แรงจูงใจทางสังคม หรือแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ (Social Motivation) แรงจูงใจชนิดนี้มีจุดเริ่มต้น ส่วนใหญ่มาจากประสบการณ์ทางสังคมในอดีตของบุคคล และเป้าหมายของแรงจูงใจชนิดนี้ มีความสัมพันธ์กับการแสดงปฏิกิริยาของบุคคลอื่นที่มีต่อเรา ตัวอย่างของเราจูงใจทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของเรา ได้แก่

ก. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motives.) เป็นความปรารถนาของ บุคคล ที่กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดีและประสบผลสำเร็จ ซึ่งได้รับการส่งเสริมตั้งแต่วัยเด็ก จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาอย่างอิสระเป็นตัวเอง ฝึกหัดการช่วยเหลือตัวเองตามวัย จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความต้องการความสำเร็จใน ชีวิตสูง

ข. แรงจูงใจสัมพันธ์ (Affiliative Motives) เป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลปฏิบัติ ให้ตนเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ต้องการความเอาใจใส่ ความรัก ความรักจากผู้อื่น เป็น ต้น

ค. แรงจูงใจต่อความนับถือตนเอง (Self-Esteem) เป็นแรงจูงใจที่บุคคล ปรารถนาเป็นที่ยอมรับของสังคม มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ต้องการได้รับการ ยกย่องจากสังคม ซึ่งจะนำมาสู่ความรู้สึกนับถือตนเอง

วัฒนา พัทธราวิช. (2526:82) กล่าวได้ว่าความต้องการเป็นรากฐาน อันสำคัญอย่างหนึ่ง สำหรับการศึกษ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรให้

เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนจึงสามารถกล่าวได้ว่า การวางหลักสูตรต้องคำนึงถึงความต้องการเป็นหลัก และถือ "ความต้องการเป็นรากฐานของการพัฒนาหลักสูตร"

เจ็จันท์ จงสถิตอยู่ (2525:19) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจในการศึกษาจัดอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน
2. ทุนทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษามากหรือน้อยกว่ากัน
3. คุณภาพของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน
4. ภูมิลำเนาของสถานศึกษาที่อยู่ในส่วนกลางหรือภูมิภาค
5. ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

ปัจจัยทั้ง 5 ประการ ดังกล่าว เป็นผลให้บุคคลมีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อต่างกัน

พจน์ สะเพียรชัย (2526:8) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจในการศึกษาระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาว่า นับวันจะมีแรงโน้มสูงขึ้นไปตามลำดับส่วนเนื่องมาจากความต้องการของผู้เรียน ส่วนหนึ่งมาจากค่านิยมในปรัชญาและอีกส่วนหนึ่งมาจากที่ไม่มั่งคั่ง จากการศึกษาที่ผ่านมาปรากฏชัดอย่างหนึ่งคือ การศึกษาได้รับการยอมรับให้เป็นปัจจัยพื้นฐานอีกประการหนึ่งที่จะทำให้ชีวิตเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ เช่นเดียวกับ ปัจจัยด้านอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม เมื่อทุกคนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษาเช่นนี้ ทุกคนจึงต้องการเฝ้าหา

ปฐม นิคมานนท์ (2528:321) กล่าวว่า เหตุจูงใจให้ผู้เรียนเข้ามาเรียน เหตุหนึ่งคือ เหตุจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลที่สำคัญและชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ใหญ่ผู้วัยต้นและคนหนุ่มสาวเข้าเรียน เพราะต้องการพัฒนาตนเอง ทั้งด้านอาชีพและด้านความรู้เพื่อจะได้หางานขายขึ้น ประกอบอาชีพงายขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือให้รายได้เพิ่มขึ้น

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2541:148) กล่าวว่า การวัดถึงความต้องการทางทางศึกษา(Education Need) ของบุคคลก็เพื่อเป็นแนวทางที่ช่วยในการได้โครงการต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

สำหรับวิธีการใช้ในการสำรวจ ได้แก่

(1) สำรวจแต่ละบุคคล (Individuals) เพราะว่าแต่ละบุคคลอาจจะทราบดีถึงความต้องการของเขาเอง ในการที่จะได้รับการพัฒนาและการปรับปรุง ดังนั้นถ้า นักศึกษาผู้ใหญ่ถามหรือพูดคุยกับเขาเอง ก็จะได้รับข้อมูลที่น่าสนใจมากมาย นอกจากนี้ก็จะใช้วิธีสัมภาษณ์ อภิปรายกลุ่ม การใช้แบบสอบถาม ในเรื่องที่เกี่ยวข้องว่า เขาต้องการเรียนอะไรบ้างเพื่อช่วยให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น และเราก็คงจะได้รับคำตอบตามประเด็นที่ต้องการ นอกจากนั้นก็อาจจะสร้างในรูปแบบคำถามออกมา

(2) สำรวจจากเจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับประชาชน (From people in "helping roles) โดยอาศัยการสัมภาษณ์ หรือการใช้แบบสอบถาม ก็จะทำให้ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ บุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับประชาชนที่ควรได้รับการสนใจ ได้แก่ ผู้แนะนำบริการทางด้านโภชนาการ-ครอบครัว นักสังคมสงเคราะห์พัฒนาการ พยาบาลหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐในชุมชน

(3) สำรวจจากบรรดาสื่อมวลชน (From the Mass Media) โดยทำการสำรวจและติดตามจากหนังสือพิมพ์ วารสาร-นิตยสาร ฟังจากรายการวิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งจะเป็นผู้รับปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น ที่ควรจะได้รับการแก้ไขรวมทั้งอาจมีส่วนช่วยให้เขาแบบความต้องการ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

(4) สำรวจจากเอกสารทางวิชาชีพนั้น (From Professional Literature) โดยเฉพาะเอกสารวิชาชีพและวิชาการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ คือ การศึกษาผู้ใหญ่และจิตวิทยา การสอนผู้ใหญ่ สังคมวิทยา มนุษยวิทยา รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมสงเคราะห์ซึ่งวิชาการสาขาต่าง ๆ เหล่านี้ อย่างจะช่วยให้แลเห็นความต้องการที่ลึกซึ้งของผู้ใหญ่ในสิ่งที่เขาพัฒนาตนเอง (Self- Development)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มนัสวีร์ บุญเปี่ยม (2525 : 54) ได้ศึกษาแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยกองทัพบก พบว่าแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ แรงจูงใจในด้านบทบาทของบิดา

มารดา หรือ ญาติที่เป็นทหาร การสนับสนุนของครอบครัว ความชอบปฏิบัติงานใน อาชีพพยาบาล การขัดขวางของเพื่อน และความต้องการยศว่าที่ร้อยตรีหญิง

ปรุง บุญผดุง (2525 :102) ได้ศึกษาถึงแรงจูงใจในการเลือกเข้าเรียนโรงเรียน นายร้อยตำรวจ พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจมีแรงจูงใจในด้านลักษณะงานตำรวจอยู่ในระดับสูง และแรงจูงใจในด้านอิทธิพลทางบุคคล ทางการเงิน และทางผลตอบแทน จากอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดาเคยเป็นข้าราชการตำรวจมาก่อน จะมีแรงจูงใจ ในการเลือกเข้าเรียน โรงเรียนนายร้อยตำรวจสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดาไม่เคยเป็นข้าราชการตำรวจมาก่อน นอกจากนี้ยังพบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของนักเรียนนายร้อยตำรวจ ไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการเลือกเข้าเรียนในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

อุทุมพร ทองอุไทย (2523 : 63) ได้ศึกษาถึงความมุ่งหวังในการศึกษาต่อระดับ อุดมศึกษา จากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียน กลุ่มนักเรียน กลุ่มทำงาน และ กลุ่มครู โดยใช้สัดส่วนประมาณร้อยละ 10 ของประชากรเป้าหมายแต่ละกลุ่ม ตัวแปร มี 5 ตัวแปร คือ ตัวแปรด้านความหมายของการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ด้านความต้องการ การศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ด้านลักษณะความคาดหวังในการสำเร็จการศึกษา ด้าน ลักษณะแผนการดำเนินชีวิตและด้านความมากน้อยในการสนับสนุนทางด้านการเงิน เครื่องมือที่ใช้มี แบบสอบถามความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน นักศึกษา ผู้ทำ งานและครูประมาณร้อยละ 49 ให้ความสำคัญต่อการศึกษาต่อมากที่สุด ร้อยละ 43 ต้องการการศึกษาต่อ ร้อยละ 57 คาดว่าตนจะสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตร กำหนดร้อยละ 68 ตั้งใจที่จะทำงาน และเรียนพร้อมกัน และร้อยละ 24 เห็นว่าตนมีการ สนับสนุนทางด้านการเงินเพื่อการศึกษาต่อ

นิตยา วัฒนภรณ์ (2530 : 89 - 90) ได้ศึกษาเรื่องเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ ระดับปริญญาโทของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อในระดับปานกลาง โดยมีเหตุผลส่วนตัวเป็นเหตุ จูงใจสูงสุด นักศึกษาที่มีเพศ คณะ หรือที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรายได้ต่างกัน มี เหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีงานทำและไม่มีการงานทำ มีเหตุ

จูงใจในการเข้าศึกษาต่อด้านเหตุผลส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีงานทำมีเหตุจูงใจในการเข้าต่อระดับปริญญาโทสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีงานทำ แต่มีเหตุจูงใจด้านลักษณะของสถาบัน ด้านการสนับสนุนของผู้อื่น ด้านความมุ่งมั่น และเหตุจูงใจโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน สำหรับนักศึกษาที่สอบเข้าศึกษาต่อจำนวนครั้งต่างกัน มีเหตุจูงใจเกี่ยวกับลักษณะของสถาบัน เหตุผลส่วนตัว และเหตุจูงใจโดยส่วนรวมแตกต่างกัน แต่มีเหตุจูงใจเกี่ยวกับด้านการสนับสนุนของผู้อื่น และความมุ่งมั่นไม่แตกต่างกัน

มนัส สุวรรณและ ประหยัด ปานดี (2532 : 83) ได้ศึกษาความต้องการและโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาค พบว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาในส่วนภูมิภาค มีความต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามากถึงประมาณร้อยละ 80 ของจำนวนทั้งหมด ส่วนที่เหลือส่วนใหญ่ยังไม่แน่ใจ หากรัฐได้กระจายโอกาสทางการศึกษา และเพิ่มสถาบันทางการศึกษาในส่วนภูมิภาค โดยขยายสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานแล้ว จำนวนผู้ที่ต้องการศึกษาต่อเชื่อว่าจะเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากโอกาสทางการศึกษาดังกล่าวแล้ว ยังพบว่าอาชีพของผู้ปกครองและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นอุปสรรคที่สำคัญ ที่ทำให้นักเรียนส่วนหนึ่งเกิดความไม่แน่ใจการศึกษาต่อ ดังนั้นกรณีของนักเรียนที่เรียนดีและมีความสามารถสูง รัฐควรจะได้สนับสนุนทางด้านการศึกษาคล้ายกับโครงการต่างๆ ของหลายมหาวิทยาลัยที่ให้โอกาสแก่นักเรียนในส่วนภูมิภาคที่เรียนดี โดยเพิ่มการสนับสนุนทางด้านทุนการศึกษาทั้งจากครอบครัว และการระดมทุนจากภาคเอกชนให้มากขึ้น

เสาวนีย์ พันธ์สรณ์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องเหตุจูงใจในการเข้าเรียนภาษาของผู้เรียนในโรงเรียนสอนภาษาต่างประเทศภาคเอกชน ในกรุงเทพมหานคร พบว่าผู้เรียนเป็นหญิงร้อยละ 65.22 อายุมีตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไป ที่มากที่สุด ได้แก่ กลุ่มอายุ 21 - 27 ปี และ 14 - 20 ปี อาชีพร้อยละ 42.56 ประกอบอาชีพธุรกิจ/บริการ ร้อยละ 39.11 เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 40.33 มีพื้นฐานระดับ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 32.67 ระดับมัธยมศึกษา สำหรับภาษาที่เรียน เรียงตามลำดับ คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น และภาษาฝรั่งเศส เหตุจูงใจในการเข้าเรียนรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ใน

ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ การเรียนเพื่อรู้ กับการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ผู้เรียนเมื่อจำแนกตามเพศ ไม่พบความแตกต่าง แต่เมื่อจำแนกตามตัวแปรอื่น คือ อายุ อาชีพ พื้นฐานการศึกษาและภาษาที่เลือกเรียนพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

สุพิน เปรมศรี (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นส่วนใหญ่เป็นเพศชาย กลุ่มอายุ 14 - 18 ปี จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า และยังไม่ได้ประกอบอาชีพ สมัครเรียนสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรมมากที่สุด และจำนวนนักศึกษาที่มีมาก คือ หน่วยงานจากวิทยาลัยสารพัดช่างชลบุรี นักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นมีสาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก และมีสาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพด้านอาชีพสูงกว่าด้านส่วนตัว ส่วนทางด้านเพศและอายุต่างมีสาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพโดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทางด้านระดับการศึกษา และศึกษาจากหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนอาชีพต่างก็มีสาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพโดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านสาขาวิชาต่างกัน มีสาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพโดยส่วนรวมและด้านอาชีพแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีสาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพด้านส่วนตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2538 : 87) ได้ศึกษาโอกาสทางการศึกษาและการถ่ายทอดค่านิยมเกี่ยวกับบทบาทสตรีในโรงเรียน พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อในระดับสูงขึ้นของสตรี คือ ปัจจัยทางด้านตนเองเชิงพื้นฐานบางปัจจัย ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของผู้ปกครองที่ส่วนมาอยู่ในระดับยากจน ซึ่งอาจเป็นผลเชิงเศรษฐกิจตามมา คือ ทำให้ผู้ปกครองไม่สามารถส่งเสียบุตรเรียนต่อระดับที่สูงขึ้นได้ ทางแก้ไขอาจทำโดยการยกระดับรายได้ของครอบครัวให้สูงขึ้นด้วยวิธีการต่างๆ ส่วนปัจจัยด้านขนาดครอบครัว จำนวนพี่น้อง คะแนนเรียน ความเจ็บป่วยนั้นมียู่ในระดับที่ต่ำ ซึ่งไม่น่าจะเป็นปัญหาต่อการเรียนอย่างไร

งานวิจัยในต่างประเทศ

แมกนีส (McNees. 1968 : 1048) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกมหาวิทยาลัยของนิสิตปีที่ 1 มหาวิทยาลัยมิสซิสซิปปี การศึกษาครั้งนี้พบว่ามีองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือก 7 ประการ คือ

1. ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย
2. ความพึงพอใจในรายวิชาที่มหาวิทยาลัยจัดให้เรียน
3. บรรยากาศภายในมหาวิทยาลัยอบอุ่นเป็นกันเอง
4. มหาวิทยาลัยมีมาตรฐานทางวิชาการสูง
5. ปริญญาของมหาวิทยาลัยมีชื่อเสียง
6. มีโครงการเด่นๆ ในคณะวิชาต่างๆ
7. การได้มีโอกาสเยี่ยมชมมหาวิทยาลัยแห่งนั้น

เอ็ดดี้ (Eaddy. 1969 : 2559) วิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาของนักเรียน เกษตรกรรม รัฐหลุยเซียนา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และใช้กลุ่มตัวอย่าง 741 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. บิดามารดา มีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชา
2. ระดับการศึกษาของบิดามารดา มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเลือกสาขาวิชาของเด็กมากกว่า ความมีชื่อเสียงในอาชีพของบิดามารดา
3. การเลือกสาขาวิชาของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัว ความพึงพอใจ ความสามารถ และค่าตอบแทน
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาอย่างมีนัยสำคัญ
5. บิดามารดา บุคคลที่มีชื่อเสียงทางวิชาชีพ มีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาวิชาชีพ ตามลำดับ

ควอสเทลและโบเชีย (Quastel and Boshier. 1982 : 130 - 141) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการทางการศึกษา โอกาสทางการศึกษาและความพึงพอใจในหน้าที่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของสำนักบริการสุขภาพจิตของเทศบาลนครแวนคูเวอร์ (Vancouver) ประเทศแคนาดา จำนวน 103 คน วิธีการศึกษาใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) พบว่าความพึงพอใจในหน้าที่เป็นการวัดปริมาณจากองค์ประกอบ 5 ชนิด คือ องค์ประกอบด้านเนื้อหาของงาน การนิเทศ รายได้ ผู้ร่วมงาน และโอกาสในความก้าวหน้า โดยมีปริมาณความสอดคล้องระหว่างความต้องการของการศึกษากับโอกาสทางการศึกษา คำนวณจากการนำปริมาณโอกาสทางการศึกษาไปหักออกจากปริมาณความต้องการทางการศึกษา และทำการวิเคราะห์พบว่าปริมาณความสอดคล้องของโอกาสทางการศึกษากับความต้องการทางการศึกษา เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะอธิบายปริมาณความพึงพอใจในหน้าที่ของบุคคลไว้

ซิสสัน (Scissons. 1982 : 27) ได้สร้างรูปแบบการประเมินความต้องการทางการศึกษาของบุคคลโดยตั้งอยู่บนฐานของการประเมินตนเอง (Self - Assessment) ซิสสันได้กำหนดนิยามความต้องการทางการศึกษาว่า ประกอบด้วยความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านสมรรถภาพพื้นฐาน องค์ประกอบด้านความเกี่ยวข้อง และองค์ประกอบด้านแรงจูงใจ การกำหนดความต้องการทางการศึกษา กระทำโดยวัดปริมาณของแต่ละองค์ประกอบแล้วใช้วิธีการทางคณิตศาสตร์หาความสัมพันธ์ร่วมกันขององค์ประกอบความต้องการทั้ง 3 นั้น แล้วนำค่าความสัมพันธ์ร่วมกันขององค์ประกอบความต้องการทั้ง 3 มาเรียงลำดับความสำคัญเป็นความต้องการทางการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ซิสสันใช้ในการทดลองรูปแบบการประเมินความต้องการทางการศึกษา ได้แก่ ลูกจ้างธุรกิจต่าง ๆ จำนวน 700 ประเภทธุรกิจในเวสเทอร์น แคนาดาซิตี (Western Canada City) กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเป็นสมาชิกของคณะกรรมการค้าท้องถิ่น (Local Board of Trade) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า มี 6 ระดับ สร้างจากการวิเคราะห์งานที่ลูกจ้างจะต้องปฏิบัติตามหน้าที่ นำไปสร้างเป็นแบบสอบถามวัดองค์ประกอบความต้องการทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสมรรถภาพพื้นฐาน

ในปัจจุบัน ด้านสมรรถภาพพื้นฐานที่คาดหวังหรือเกี่ยวข้องกับกาปฏิบัติหน้าที่ และแรงจูงใจของบุคคลต่อกิจกรรมนั้น ๆ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มแบบดิสคริมิแนนท์อะนาไลซิส (Discriminant analysis) ร่วมกับคาโนนิคอลอะนาไลซิส (Canonical Analysis) ผลสรุป คือ ความต้องการทางการศึกษาซึ่งกำหนดโดยใช้องค์ประกอบความต้องการที่ต่างกันจะให้ผลความต้องการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หรืออีกนัยหนึ่งองค์ประกอบความต้องการแต่ละองค์ประกอบเป็นอิสระต่อกันในการกำหนดความสำคัญของความต้องการ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าบุคคลมักมีความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และมีตัวแปรต่างๆ จำนวนมาก ที่มีส่วนสัมพันธ์กับความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของบุคคล

สมมติฐานในการวิจัย

นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมปลายสายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ที่มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้ ภูมิลำเนาเดิม และอาชีพของบิดาต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 มีขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ของโรงเรียนในสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร 2 จำนวนนักศึกษา 1,198 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ของโรงเรียนในสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เอามาร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด ได้กลุ่มตัวอย่าง 120 คน โดยมีขั้นตอนของการสุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

1. ในแต่ละโรงเรียน ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างเอามา ร้อยละ 10 ของประชากรแต่ละโรงเรียน
2. จับสลากชื่อนักศึกษาแต่ละโรงเรียน ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กล่าวไว้
3. ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังตาราง 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกตามโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนผู้ใหญ่วิบูลประชาสรรค์	148	15
โรงเรียนผู้ใหญ่อสามเสนวิทยาลัย	150	15
โรงเรียนผู้ใหญ่อสันติราษฎร์วิทยาลัย	246	25
โรงเรียนผู้ใหญ่อสวนกุหลาบวิทยาลัย	305	30
โรงเรียนผู้ใหญ่อพุทธจักรวิทยา	144	15
โรงเรียนผู้ใหญ่อสตรีศรีสุริโยทัย	205	20
รวม	1,198	120

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2

ตอนที่ 1 เป็นข้อถามด้านข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ภูมิลำเนาและอาชีพของบิดา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ซึ่งออกเป็นความต้องการในระดับก่อนอุดมศึกษา และความต้องการระดับอุดมศึกษา

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามชนิดให้เลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

ความต้องการมากเป็นอันดับที่ 1	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
ความต้องการมากเป็นอันดับที่ 2	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ความต้องการมากเป็นอันดับที่ 3	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ความต้องการมากเป็นอันดับที่ 4	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ความต้องการมากเป็นอันดับที่ 5	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ในสาขาต่างๆ

วิธีสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตของงาน และเนื้อหาของแบบสอบถาม
2. นำผลการศึกษาในข้อ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามให้เนื้อหา และความมุ่งหมายที่ต้องการ
3. นำแบบสอบถาม ฉบับร่าง นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาและภาษาที่ใช้
4. นำแบบสอบถาม ให้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง ก่อนนำไปใช้ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ดำเนินการเก็บข้อมูลจริง

วิธีรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อภาควิชาการศึกษานักใหญ่ เพื่อขอหนังสือราชการถึงผู้อำนวยการโรงเรียนผู้ใหญ่สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ทั้ง 6 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม ในชั้นเรียนของโรงเรียน 6 แห่ง

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บคืนมาจากโรงเรียนทั้ง 6 แห่ง จำนวน 120 ฉบับ ครบตามจำนวนที่ต้องการ คิดเป็น 100% ของแบบสอบถามทั้งหมด ในระหว่างเดือน พ.ย. - ธ.ค. 2541

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เมื่อผู้วิจัยได้รับรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วก็นำแบบสอบถามทุกฉบับ มาวิเคราะห์ข้อมูล

2. ข้อมูล ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป จะใช้วิธีวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และด้านผลค่าร้อยละ

3. ข้อมูลตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในสังกัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 จะใช้วิธีวิเคราะห์และตรวจให้คะแนน เป็นรายข้อแล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายด้าน และเฉลี่ยรวมทั้งด้าน เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยของน้ำหนัก คะแนนระดับความต้องการ ผู้วิจัยใช้คุณสมบัติความต่อเนื่องของคะแนนเป็นแนวทาง เทียบผลวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย โดยกำหนดคะแนนต่ำสุด มีค่าไม่ต่ำกว่า 1.00 และคะแนนสูงสุดมีค่าไม่เกิน 5.00 ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งช่วงคะแนนเป็น 5 ช่วง โดยแต่ละช่วงมีความกว้างเท่าๆ กัน

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	มีความต้องการน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	มีความต้องการน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	มีความต้องการปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	มีความต้องการมาก
ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	มีความต้องการมากที่สุด

4. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา

5. การทดสอบสมมติฐาน เพื่อเป็นการเปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน จากกลุ่มตัวอย่างเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปรอิสระ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าคะแนที (t - test for Independent Samples) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน และสถิติการวิเคราะห์ ความแปรปรวน แบบมีหนึ่งตัวประกอบ (One - Way Analysis of Variance) หรือ เอฟ เทส (F - Test) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ใช้วิธีทดสอบของเซฟเฟ (Sacheffe's Test)

6. ข้อมูลด้านข้อเสนอแนะของนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ แล้วจัดเรียงลำดับปัญหามากน้อยตามลำดับ ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยประมวลข้อมูลสถิติดังกล่าวข้างต้น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าความถี่และค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละหารายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด} \times 100}$$

1.2 คะแนนเฉลี่ยโดยใช้สูตร (ลั่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 59

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมด
N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

1.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) โดยใช้สูตร (ล้วน
สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 64 - 64)

$$S.D = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X$	แทน	ผลรวมของทั้งหมดของคะแนน
X^2	แทน	ผลรวมทั้งหมดยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนทั้งหมด

2. ใช้ t - Test ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
สองกลุ่ม (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 86)

$$\text{สูตร } t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม
X_1, X_2	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนกลุ่มที่ 1, 2
S_1^2, S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนกลุ่มที่ 1, 2
n_1, n_2	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1, 2

3. ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวประกอบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่ม
MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ เซฟเฟ้ (Sacheffe's)

$$CVd = \sqrt{(K-1)(F^*)(MS_w)(2/n)}$$

เมื่อ K	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
F^*	แทน	ค่า F ที่เปิดได้จากตาราง (Critical Value)
MS_w	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม
n	แทน	แทนจำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

ถ้าจำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

ไม่เท่ากันต้องใช้ $\left[\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right]$

แทน $(2/n)$ เมื่อ n_i และ n_j แทนจำนวน
หน่วยตัวอย่าง ในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ และได้กำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในการสื่อความหมายดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
- S.D แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
- N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
- F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
- df แทน ชั้นแห่งความอิสระ (degree of freedom)
- * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ นำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้ คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของ นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียนในโรงเรียน สังกัดศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมุติฐาน เพื่อเปรียบเทียบความต้องการ จำแนกตามตัวแปร ด้านเพศ อายุ สถานภาพด้านอาชีพ รายได้ต่อเดือน ภูมิภาค อาชีพของบิดา

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 1 ด้านข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างซึ่ง มีจำนวนทั้งสิ้น 120 คน จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพด้านอาชีพ รายได้ต่อเดือน ภูมิภาค อาชีพของบิดา ปรากฏดัง ตาราง 2 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัว	ความถี่ (N)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	53	44.2
1.2 หญิง	67	55.8
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 20 ปี	56	46.7
2.2 20 ปี ขึ้นไป	64	53.3
3. สถานภาพด้านอาชีพ		
3.1 มีอาชีพ	91	75.8
3.2 ไม่มีอาชีพ	29	24.2
4. รายได้ต่อเดือน		
4.1 ไม่มีรายได้	27	22.5
4.2 ต่ำกว่า 3,000 บาท	7	5.8
4.3 3,000 บาท ขึ้นไป	86	71.7

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	ความถี่ (N)	ร้อยละ
5. ภูมิลำเนา		
5.1 กรุงเทพมหานคร	40	33.3
5.2 ต่างจังหวัด	80	66.7
6. อาชีพของบิดา		
6.1 ทำงานในหน่วยงานราชการ, รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยงานเอกชน	17	14.2
6.2 ค้าขาย เช่น ค้าขายอิสระ หาบเร่ นายหน้า	23	19.2
6.3 อาชีพบริการ เช่น พนักงานธุรการ พนักงานขาย พนักงานเก็บเงินในบริษัท	7	5.8
6.4 อาชีพแรงงานฝีมือ เช่น ทำงานเป็นช่างประเภทต่าง ๆ	13	10.8
6.5 อาชีพผู้ใช้แรงงานและกรรมการ เช่น รับจ้าง แยกหอม ทำความสะอาด ทำนา ทำสวน เป็นต้น	60	50.0
7. สถาบันการศึกษาที่ต้องการเข้าศึกษาต่อมากที่สุด		
7.1 สถาบันราชภัฏ	37	30.8
7.2 มหาวิทยาลัยรามคำแหง	31	25.8
7.3 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	23	19.2
7.4 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	15	12.5
7.5 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	14	11.7
รวม	120	100.0

จากตาราง 2 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ
แบบชั้นเรียน จำนวนทั้งหมด 120 คน เพศชายมีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 44.2

เพศหญิงมีจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 อายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 อายุ 20 ปีขึ้นไป มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 มีอาชีพมีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 75.8 ไม่มีอาชีพมีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 ไม่มีรายได้มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 รายได้ต่อเดือน 3,000 บาทขึ้นไป มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 71.7 ภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัดมีจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 ด้านอาชีพของบิดาทำงานในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานเอกชนมีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 ค้าขาย เช่น ค้าขายอิสระ หาบเร่ นายหน้า ตัวแทนจำหน่าย มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 อาชีพบริการ เช่น พนักงานธุรการ พนักงานขาย พนักงานเก็บเงินในบริษัท มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 อาชีพแรงงานฝีมือ เช่น ทำงานเป็นช่างประเภทต่าง ๆ มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 อาชีพผู้ใช้แรงงานและกรรมกร เช่น รับจ้างแบกหาม ทำความสะอาด ทำนา ทำสวน มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ด้านสถาบันการศึกษาที่ต้องการเข้าศึกษาต่อมากที่สุด สถาบันราชภัฏ มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีจำนวน 31 คิดเป็นร้อยละ 25.8 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 โดยรวมและรายด้าน ปรากฏดังตาราง 3 ต่อไปนี้

ตาราง 3 ความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน โดยรวมและรายด้าน

ข้อความ	\bar{X}	S.D	ระดับความต้องการ
ความต้องการการศึกษาต่อของนักศึกษาผู้ใหญ่			
ระดับก่อนอุดมศึกษา	2.73	1.14	ปานกลาง
ระดับอุดมศึกษา	2.89	1.42	ปานกลาง
รวม	2.81	1.39	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่า ความต้องการการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ทั้ง 2 ด้าน มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$) โดยด้านระดับก่อนอุดมศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.89$) และระดับอุดมศึกษา ($\bar{X} = 2.73$)

สำหรับความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 เป็นรายชื่อปรากฏดังตาราง ต่อไปนี้

ตาราง 4 ความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ระดับก่อนอุดมศึกษาเป็นรายชื่อ

ข้อที่	ข้อความ	\bar{X}	S.D	ระดับความต้องการ
<u>ระดับการศึกษาก่อนอุดมศึกษา</u>				
(ระดับ ปวส., อนุปริญญา)				
สาขาวิชา				
1.	เคมีปฏิบัติ	2.22	1.22	น้อย
2.	เคมีสังทอ	1.99	1.09	น้อย
3.	ช่างสำรวจ	2.69	1.37	ปานกลาง
4.	ช่างยนต์	2.58	1.44	ปานกลาง
5.	ช่างไฟฟ้า	2.79	1.41	ปานกลาง
6.	ช่างอิเล็กทรอนิกส์	2.78	1.50	ปานกลาง
7.	ช่างกลโรงงาน	2.31	1.33	น้อย
8.	ช่างก่อสร้าง	2.03	1.26	น้อย
9.	บัญชี	3.42	1.33	ปานกลาง
10.	การตลาด	3.37	1.24	ปานกลาง
11.	อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	3.50	1.29	มาก
12.	ธุรกิจโรงแรม	3.58	1.29	มาก
13.	การเงินธนาคาร	3.31	1.39	ปานกลาง
14.	ประชาสัมพันธ์	3.16	1.38	ปานกลาง
15.	เลขานุการ	2.72	1.37	ปานกลาง
16.	ธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์	2.78	1.35	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	\bar{X}	S.D	ระดับความต้องการ
17.	ธุรกิจพยาบาล	2.70	1.43	ปานกลาง
18.	คหกรรมศาสตร์	2.64	1.33	ปานกลาง
19.	ผ้าและเครื่องแต่งกาย	2.72	1.28	ปานกลาง
20.	อาหารและโภชนาการ	3.00	1.32	ปานกลาง
21.	ศิลปหัตถกรรม	2.89	1.36	ปานกลาง
22.	ศิลปประยุกต์	3.01	1.46	ปานกลาง
23.	วิจิตรศิลป์	2.97	1.52	ปานกลาง
24.	ออกแบบผลิตภัณฑ์	2.91	1.50	ปานกลาง
25.	พยาบาล	2.69	1.53	ปานกลาง
26.	พนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์	2.78	1.45	ปานกลาง
27.	ผู้ช่วยพยาบาล	2.58	1.34	ปานกลาง
28.	ผู้ช่วยทันตแพทย์	2.53	1.40	ปานกลาง
29.	นายสิบทหารบก	2.42	1.49	น้อย
30.	จำอากาศ	2.38	1.49	น้อย
31.	จำทหารเรือ	2.20	1.28	น้อย
32.	นายสิบแผนที่	2.23	1.29	น้อย
33.	พลตำรวจ	2.35	1.43	น้อย
	รวม	2.73	1.37	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า ความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ของนักศึกษา ผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ในระดับก่อนอุดมศึกษา มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยมี

ความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ในระดับต้องการมาก มีด้วยกัน 2 สาขา ได้แก่ สาขาธุรกิจโรงแรม ($\bar{X} = 3.58$) สาขาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.50$)

ข้อที่มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับปานกลาง มีอยู่ 22 สาขา ได้แก่ สาขาบัญชี ($\bar{X} = 3.42$) สาขาการตลาด ($\bar{X} = 3.37$) สาขาการเงินการธนาคาร ($\bar{X} = 3.31$) สาขาประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.16$) สาขาศิลปประยุกต์ ($\bar{X} = 3.01$) สาขาโภชนาการ ($\bar{X} = 3.00$) สาขาวิจิตรศิลป์ ($\bar{X} = 2.97$) สาขาออกแบบผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 2.91$) สาขาศิลปหัตถกรรม ($\bar{X} = 2.89$) สาขาช่างไฟฟ้า ($\bar{X} = 2.79$) สาขาพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ ($\bar{X} = 2.78$) สาขาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ ($\bar{X} = 2.78$) สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.41$) สาขาเลขานุการ ($\bar{X} = 2.72$) สาขาผ้าและเครื่องแต่งกาย ($\bar{X} = 2.72$) สาขาธุรกิจพยาบาล ($\bar{X} = 2.70$) สาขาช่างสำรวจ ($\bar{X} = 2.69$) สาขาพยาบาล ($\bar{X} = 2.09$) สาขาคหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.64$) สาขาผู้ช่วยพยาบาล ($\bar{X} = 2.58$) สาขาช่างยนต์ ($\bar{X} = 2.58$) สาขาผู้ช่วยทันตแพทย์ ($\bar{X} = 2.53$)

ข้อที่ว่าความต้องการการศึกษาต่อในระดับความต้องการน้อย มีอยู่ 9 สาขา ได้แก่ นายสิบทหารบก ($\bar{X} = 2.42$) จำอากาศ ($\bar{X} = 2.38$) พลดำรวจ ($\bar{X} = 2.35$) สาขาช่างกลโรงงาน ($\bar{X} = 2.31$) นายสิบแผนที่ ($\bar{X} = 2.23$) สาขาเคมีปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.22$) จำทหารเรือ ($\bar{X} = 2.20$) สาขาช่างก่อสร้าง ($\bar{X} = 2.03$) สาขาเคมีสิ่งทอ ($\bar{X} = 1.99$)

ตาราง 5 ความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ระดับอุดมศึกษา เป็นรายชื่อ

ข้อที่	ข้อความ	\bar{X}	S.D	ระดับความต้องการ
	<u>ระดับอุดมศึกษา (ระดับปริญญาตรี)</u>			
	สาขาวิชา			
1.	ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์	2.81	1.41	ปานกลาง
2.	โบราณคดี	2.92	1.32	ปานกลาง
3.	อักษรศาสตร์	2.92	1.35	ปานกลาง
4.	ประวัติศาสตร์	3.01	1.34	ปานกลาง
5.	มัณฑศิลป์	3.09	1.43	ปานกลาง
6.	ศิลปกรรม	2.96	1.31	ปานกลาง
7.	นิติศาสตร์	3.22	1.39	ปานกลาง
8.	เศรษฐศาสตร์	3.07	1.26	ปานกลาง
9.	รัฐศาสตร์	3.03	1.32	ปานกลาง
10.	จิตวิทยา	3.15	1.46	ปานกลาง
11.	พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	3.41	1.46	ปานกลาง
12.	บริหารธุรกิจ	3.35	1.42	ปานกลาง
13.	วารสารศาสตร์/นิเทศศาสตร์	2.78	1.25	ปานกลาง
14.	บรรณารักษศาสตร์	2.38	1.20	น้อย
15.	คหกรรมศาสตร์	2.66	1.28	ปานกลาง
16.	วิทยาศาสตร์/คณิตศาสตร์	3.00	1.52	ปานกลาง
17.	วิทยาการคอมพิวเตอร์	3.51	1.47	มาก
18.	แพทยศาสตร์	2.73	1.44	ปานกลาง
19.	ทันตแพทยศาสตร์	2.57	1.35	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	\bar{X}	S.D	ระดับความต้องการ
20.	เภสัชศาสตร์	2.60	1.42	ปานกลาง
21.	เทคนิคการแพทย์	2.60	1.35	ปานกลาง
22.	พยาบาลศาสตร์	2.83	1.46	ปานกลาง
23.	วิศวกรรม	2.96	1.46	ปานกลาง
24.	สถาปัตยกรรม	3.06	1.41	ปานกลาง
25.	เกษตรศาสตร์	3.08	1.42	ปานกลาง
26.	สิ่งแวดล้อมศาสตร์	3.06	1.39	ปานกลาง
27.	พลศึกษา	3.19	1.47	ปานกลาง
28.	โรงเรียนนายร้อยตำรวจ	2.47	1.48	น้อย
29.	โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า	2.53	1.53	ปานกลาง
30.	โรงเรียนนายเรือ	2.41	1.44	น้อย
31.	โรงเรียนนายเรืออากาศ	2.48	1.52	น้อย
	รวม	2.89	1.42	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่าความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษา ผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ในระดับอุดมศึกษา มีข้อที่ค่าเฉลี่ยมีความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ในระดับความต้องการมาก 1 สาขา ได้แก่ สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.51$)

ข้อที่มีความต้องการศึกษาต่อในระดับปานกลาง มีอยู่ 26 สาขา ได้แก่ สาขาพาณิชยศาสตร์/การบัญชี ($\bar{X} = 3.41$) สาขาบริหารธุรกิจ ($\bar{X} = 3.55$) สาขานิติศาสตร์ ($\bar{X} = 3.22$) สาขาพลศึกษา ($\bar{X} = 3.19$) สาขาจิตวิทยา ($\bar{X} = 3.15$)

สาขามณฑลศิลป์ ($\bar{X} = 3.09$) สาขาเกษตรศาสตร์ ($\bar{X} = 3.08$) สาขาเศรษฐศาสตร์ ($\bar{X} = 3.07$) สาขาสิ่งแวดล้อมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.06$) สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.06$) สาขารัฐศาสตร์ ($\bar{X} = 3.03$) สาขาประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 3.01$) สาขาวิทยาศาสตร์/คณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 3.00$) สาขาวิศวกรรม ($\bar{X} = 2.96$) สาขาศิลปกรรม ($\bar{X} = 2.96$) สาขาโบราณคดี ($\bar{X} = 2.92$) สาขาอักษรศาสตร์ ($\bar{X} = 2.92$) สาขาพยาบาลศาสตร์ ($\bar{X} = 2.83$) สาขาศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ($\bar{X} = 2.81$) สาขาวารสารศาสตร์/นิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 2.78$) สาขาแพทยศาสตร์ ($\bar{X} = 2.73$) สาขาคหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.66$) สาขาเทคนิคการแพทย์ ($\bar{X} = 2.60$) สาขาเภสัชศาสตร์ ($\bar{X} = 2.60$) สาขาทันตแพทยศาสตร์ ($\bar{X} = 2.57$) นายร้อยพระจุลจอมเกล้า ($\bar{X} = 2.53$)

ข้อที่ 4 ีความต้องการการศึกษาต่อในระดับความต้องการน้อย มีอยู่ 4 สาขา ได้แก่ นายเรืออากาศ ($\bar{X} = 2.48$) นายร้อยตำรวจ ($\bar{X} = 2.47$) นายเรือ ($\bar{X} = 2.41$) สาขานรณารักษศาสตร์ ($\bar{X} = 2.38$)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานที่วางไว้ในแต่ละข้อ

การทดสอบสมมติฐานของการวิจัยเป็นไป ดังนี้

1. การทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 1 ที่ว่า "นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน"

ผลการทดสอบสมมติฐานเป็นไปตามตาราง 6 ต่อไปนี้

ตาราง 6 เปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน จำแนกตามเพศ

ความต้องการการศึกษาต่อ	เพศ				t
	ชาย (N = 53)		หญิง (N = 67)		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ระดับก่อนอุดมศึกษา	2.70	0.60	2.77	0.59	-0.59
ระดับอุดมศึกษา	2.85	0.76	2.92	0.71	-0.51
รวม	2.82	0.66	2.88	0.62	-0.50

จากตาราง 6 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

2. การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2 “นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน”

ผลการทดสอบสมมุติฐาน เป็นไปตามตาราง 7 ต่อไปนี้

ตาราง 7 เปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน จำแนกตามอายุ

ความต้องการการศึกษาต่อ	อายุ				t
	ต่ำกว่า 20 ปี (N = 56)		20 ปีขึ้นไป (N = 64)		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ระดับก่อนอุดมศึกษา	2.80	0.62	2.69	0.56	1.07
ระดับอุดมศึกษา	2.94	0.77	2.85	0.70	0.71
รวม	2.91	0.68	2.80	0.60	0.94

จากตาราง 7 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

3. การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ที่มีสถานภาพด้านอาชีพต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน”

ผลการทดสอบสมมุติฐาน เป็นไปตามตาราง 8 ต่อไปนี้

ตาราง 8 เปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ตามสถานภาพด้านอาชีพ

ความต้องการการศึกษาต่อ	สถานภาพด้านอาชีพ				t
	มีอาชีพ (N = 91)		ไม่มีอาชีพ (N = 29)		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ระดับก่อนอุดมศึกษา	2.74	0.59	2.75	0.61	-0.10
ระดับอุดมศึกษา	2.86	0.73	3.01	0.71	-0.93
รวม	2.83	0.64	2.92	0.65	-0.64

จากตาราง 8 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ที่มีสถานภาพด้านอาชีพต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

4. การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า "นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน"

ผลการทดสอบสมมุติฐาน เป็นไปตามตาราง 9 ต่อไปนี้

ตาราง 9 เปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	df	S.S	M.S	F
<u>ระดับก่อนอุดมศึกษา</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.42	0.21	0.59
ภายในกลุ่ม	117	41.89	0.35	
รวม	119	42.31		
<u>ระดับอุดมศึกษา</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.47	0.23	0.43
ภายในกลุ่ม	117	63.62	0.54	
รวม	119	64.10		
<u>โดยรวมทั้ง 2 ด้าน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.42	0.21	0.51
ภายในกลุ่ม	117	48.86	0.41	
รวม	119	49.29		

จากตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ที่มีรายได้ต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

5. การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า "นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน"

ผลการทดสอบสมมุติฐาน เป็นไปตามตาราง 10 ต่อไปนี้

ตาราง 10 เปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน จำแนกตามภูมิลำเนา

ความต้องการการศึกษาต่อ	ภูมิลำเนา				t
	กรุงเทพมหานคร (N = 91)		ต่างจังหวัด (N = 29)		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ระดับก่อนอุดมศึกษา	2.79	0.57	2.71	0.61	0.69
ระดับอุดมศึกษา	3.00	0.78	2.84	0.70	1.15
รวม	2.94	0.65	2.81	0.63	1.08

จากตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญแบบชั้นเรียน ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

6. การทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 6 ที่ว่า "นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ที่มีอาชีพของบิดาต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน"

ผลการทดสอบสมมุติฐาน เป็นไปตามตาราง 11 ต่อไปนี้

ตาราง 11 เปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน จำแนกตามอาชีพของบิดา

แหล่งความแปรปรวน	df	S.S	M.S	F
<u>ระดับก่อนอุดมศึกษา</u>				
ระหว่างกลุ่ม	4	1.63	0.40	1.15
ภายในกลุ่ม	115	40.67	0.35	
รวม	119	42.31		
<u>ระดับอุดมศึกษา</u>				
ระหว่างกลุ่ม	4	2.12	0.53	0.98
ภายในกลุ่ม	115	61.97	0.53	
รวม	119	64.10		
<u>โดยรวมทั้ง 2 ด้าน</u>				
ระหว่างกลุ่ม	4	1.85	0.46	1.12
ภายในกลุ่ม	115	47.44	0.41	
รวม	119	49.29		

จากตาราง 11 แสดงว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญแบบชั้นเรียน ที่อาชีพของบิดาต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
ระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาในครั้งนี้ ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเป็นจำนวนหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลเหล่านี้ใน ตาราง 12 ดังต่อไปนี้

ตาราง 12 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น
ในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
<u>ระดับก่อนอุดมศึกษา</u>	
1. ควรเปิดการสอนภาคค่ำให้มาก เพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้ที่ทำงานแล้ว	37
2. ค่าใช้จ่ายโดยเฉพาะค่าเทอมควรถูกกว่านี้	26
3. ควรมีกองทุนเพื่อการศึกษาให้กู้ยืมเรียน	24
4. อาจารย์ที่สอน ควรมีความรู้ ความสามารถเน้นการปฏิบัติจริง	15
<u>ระดับอุดมศึกษา</u>	
1. ควรเปิดการสอนภาคค่ำให้มากเพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้ที่ทำงานแล้ว	35
2. หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น สามารถเรียนทางไกลได้	23
3. ไม่ต้องมีระบบการสอบแข่งขันในการเข้าศึกษา	20
4. ควรมีกองทุนเพื่อการศึกษาให้กู้ยืมเรียน	15
<u>ข้อเสนอแนะอื่น ๆ</u>	
1. สถาบันการศึกษาควรมีการจัดแนะแนวการศึกษาให้ ผู้ต้องการศึกษาได้ทราบ	18
2. สามารถผ่อนชำระค่าเทอมได้	17
3. กระจายสถาบันอุดมศึกษา ออกสู่ต่างจังหวัดให้มากขึ้น	15

จากตาราง 12 พบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นใน
ระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา มีดังต่อไปนี้

ระดับก่อนอุดมศึกษา พบข้อเสนอแนะอันดับแรก คือ ควรเปิดการสอนภาคค่ำให้มากเพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้ที่ทำงานแล้ว (57) อันดับที่สอง คือ ค่าใช้จ่ายโดยเฉพาะค่าเทอมควรถูกกว่านี้ (26) อันดับที่สาม ควรมีกองทุนเพื่อการศึกษาให้กู้ยืมเรียน (24) และอันดับที่สี่ อาจารย์ที่สอน ควรมีความรู้ ความสามารถเน้นการปฏิบัติจริง (15)

ระดับอุดมศึกษา พบข้อเสนอแนะอันดับแรก คือ ควรเปิดการสอนภาคค่ำให้มากเพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้ที่ทำงานแล้ว (35) อันดับที่สอง คือ หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นสามารถเรียนทางไกลได้ (23) อันดับที่สาม คือ ไม่ต้องมีระบบการสอบแข่งขันในการเข้าศึกษา (20) และอันดับที่สี่ คือ ควรมีกองทุนเพื่อการศึกษาให้กู้ยืมเรียน (15)

ในด้านข้อเสนอแนะอื่น ๆ พบข้อเสนอแนะอันดับแรก คือ สถาบันการศึกษาควรมีการจัดแนะแนวการศึกษาให้ผู้ต้องการศึกษาได้ทราบ (18) อันดับที่สอง คือ สามารถผ่อนชำระค่าเทอมได้ (17) และอันดับที่สาม คือ กระจายสถาบันอุดมศึกษา ออกสู่ต่างจังหวัดให้มากขึ้น (15)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "ความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2" เป็นการวิจัย เพื่อศึกษาความต้องการการศึกษาต่อ ของนักศึกษาผู้ใหญ่ในระดับที่สูงขึ้น รายละเอียดของการศึกษา มีดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา
2. ศึกษาความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา จำแนก ตามตัวแปรด้านเพศ อายุ อาชีพ รายได้ ภูมิลำเนาเดิม และอาชีพของบิดา
3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดการศึกษาต่อใน ระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ของ นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียน สังกัดศูนย์ศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2

2. ผลการศึกษาค้นคว้าสามารถนำมาเป็นแนวทาง ในการจัดทำหลักสูตรและ แผนการศึกษา เพื่อสนองความต้องการ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษา ผู้ใหญ่ได้อย่างเหมาะสม

3. ผลของการศึกษาค้นคว้าสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้น เพื่อการศึกษา ค้นคว้าที่ลึกซึ้งและกว้างขวางกว่านี้ต่อไป อันจะเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ และ สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศได้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอก โรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2541 จำนวน 6 โรงเรียน มีนักศึกษาทั้งหมด 1,198 คน กลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เอามาร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมดได้ กลุ่มตัวอย่าง 120 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอก โรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพด้านอาชีพ รายได้ต่อเดือน ภูมิลำเนาเดิม และอาชีพของบิดา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ใน

โรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 จำนวน 2 ด้าน คือ ระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามชนิดให้เลือกตอบ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ของคำตอบ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตขั้นตอน ดำรงจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
2. นำผลการศึกษาในข้อ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามให้เนื้อหาและความมุ่งหมายที่ต้องการ
3. นำแบบสอบถามฉบับร่าง นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาและภาษาที่ใช้
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง ก่อนนำไปใช้ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล
5. ดำเนินการเก็บข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ติดต่อภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อขอหนังสือราชการถึงผู้อำนวยการโรงเรียนผู้ใหญ่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ทั้ง 6 โรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามในชั้นเรียนของโรงเรียน 6 แห่ง

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บคืนมาจากโรงเรียน ทั้ง 6 แห่ง จำนวน 120 ฉบับ ครบตามจำนวนที่ต้องการ คิดเป็น 100% ของแบบสอบถามทั้งหมด ในระหว่างเดือน พ.ย. - ธ.ค. 2542

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามที่ได้ทุกฉบับนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

2. ข้อมูล ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป จะใช้วิธีวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และด้านผลค่าร้อยละ

3. ข้อมูลตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ใช้วิธีวิเคราะห์และตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ และนำค่าคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้าน และเฉลี่ยรวมทุกด้าน เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยของน้ำหนัก คะแนนระดับความต้องการ ผู้วิจัยใช้คุณสมบัติความต่อเนื่องของคะแนนเป็นแนวทาง เทียบผลวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยโดยกำหนดคะแนนต่ำที่สุด มีค่าไม่ต่ำกว่า 1.00 และคะแนนสูงสุดมีค่าไม่เกิน 5.00 ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งช่วงคะแนนเป็น 5 ช่วง โดยแต่ละช่วงมีความกว้างเท่า ๆ กัน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	มีความต้องการน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	มีความต้องการน้อย
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	มีความต้องการปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	มีความต้องการมาก
ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	มีความต้องการมากที่สุด

4. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ของคำตอบ

5. การทดสอบสมมติฐาน เพื่อเป็นการเปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ จากกลุ่มตัวอย่างเป็นรายด้าน จำแนกตามตัวแปร

อิสระ โดยใช้สถิติการทดสอบค่าคะแนนที (t - test for Independent Samples) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบหนึ่งตัวประกอบ (One - Way Analysis of Variance) หรือเอฟเทส (F - Test) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ใช้วิธีทดสอบของเซฟเฟ้ (Sacheffe's - test)

6. ข้อมูลด้านข้อเสนอแนะของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วจัดเรียงลำดับปัญหามากน้อย ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยประมวลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package For Social Science)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการศึกษาคือ ในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมปลายสายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 สรุปดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัว นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน จำนวนทั้งหมด 120 คน เพศชายมีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 44.2 เพศหญิงมีจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 55.8 อายุต่ำกว่า 20 ปี มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 อายุ 20 ปีขึ้นไป มีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 มีอาชีพมีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 75.8 ไม่มีอาชีพ มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 ไม่มีรายได้ มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5 รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.8 รายได้ต่อเดือน 3,000 บาทขึ้นไป มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 71.7 ภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด มีจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 ด้านอาชีพของบิดาทำงานในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานเอกชน มีจำนวน 77 คน คิด

เป็นร้อยละ 14.2 ค้าขาย เช่น ค้าขายอิสระ หาบเร่ นายหน้า ตำแหน่งจำหน่าย มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 อาชีพบริการ เช่น พนักงานธุรการ พนักงานขาย พนักงานเก็บเงินในบริษัท มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 อาชีพแรงงานฝีมือ เช่น ทำงานเป็นช่างประเภทต่าง ๆ มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 อาชีพผู้ใช้แรงงานและกรรมกร เช่น รับจ้างแบกหาม ทำความสะอาด ทำนา ทำสวน มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ด้านสถาบันการศึกษาที่ต้องการเข้าศึกษาต่อมากที่สุด สถาบันราชภัฏ มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีจำนวน 31 คิดเป็นร้อยละ 25.8 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 19.2 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7

2. ความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งแบ่งออกเป็นความต้องการในระดับก่อนอุดมศึกษา และความต้องการระดับอุดมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ระดับก่อนอุดมศึกษา นักศึกษาผู้ใหญ่มีความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในระดับความต้องการมากมีด้วยกัน 2 สาขา ได้แก่ สาขาธุรกิจโรงแรม ($\bar{X} = 3.58$) และสาขาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.50$) ในระดับความต้องการปานกลางมี 22 สาขา ได้แก่ สาขาบัญชี ($\bar{X} = 3.42$) สาขาการตลาด ($\bar{X} = 3.37$) สาขาการเงินการธนาคาร ($\bar{X} = 3.31$) สาขาประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.16$) สาขาศิลปประยุกต์ ($\bar{X} = 3.01$) สาขาโภชนาการ ($\bar{X} = 3.00$) สาขาวิจิตรศิลป์ ($\bar{X} = 2.97$) สาขาออกแบบผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 2.91$) สาขาศิลปทัศนกรรม ($\bar{X} = 2.89$) สาขาช่างไฟฟ้า ($\bar{X} = 2.79$) สาขาพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ ($\bar{X} = 2.78$) สาขาธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ ($\bar{X} = 2.78$) สาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.41$) สาขาเลขานุการ ($\bar{X} = 2.72$) สาขาผ้าและเครื่องแต่งกาย ($\bar{X} = 2.72$) สาขาธุรกิจพยาบาล ($\bar{X} = 2.70$) สาขาช่างสำรวจ ($\bar{X} = 2.69$) สาขาพยาบาล ($\bar{X} = 2.09$) สาขาคหกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.64$) สาขาผู้ช่วยพยาบาล

($\bar{X} = 2.58$) สาขาช่างยนต์ ($\bar{X} = 2.58$) สาขาผู้ช่วยทันตแพทย์ ($\bar{X} = 2.53$) ในระดับความต้องการน้อยที่อยู่ 9 สาขา ได้แก่ นายสิบทหารบก ($\bar{X} = 2.42$) จำอากาศ ($\bar{X} = 2.38$) พลตำรวจ ($\bar{X} = 2.35$) สาขาช่างกลโรงงาน ($\bar{X} = 2.31$) นายสิบแผนที่ ($\bar{X} = 2.23$) สาขาเคมีปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.22$) จำทหารเรือ ($\bar{X} = 2.20$) สาขาช่างก่อสร้าง ($\bar{X} = 2.03$) สาขาเคมีสิ่งทอ ($\bar{X} = 1.99$)

2.2 ระดับอุดมศึกษา นักศึกษาผู้ใหญ่มีความต้องการการศึกษาคือในระดับที่สูงขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในระดับความต้องการมากมี 1 สาขา ได้แก่ สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.51$) ในระดับความต้องการปานกลาง มี 26 สาขา ได้แก่ สาขาพาณิชยศาสตร์/การบัญชี ($\bar{X} = 3.41$) สาขาบริหารธุรกิจ ($\bar{X} = 3.55$) สาขานิติศาสตร์ ($\bar{X} = 3.22$) สาขาพลศึกษา ($\bar{X} = 3.19$) สาขาจิตวิทยา ($\bar{X} = 3.15$) สาขามัณฑนศิลป์ ($\bar{X} = 3.09$) สาขาเกษตรศาสตร์ ($\bar{X} = 3.08$) สาขาเศรษฐศาสตร์ ($\bar{X} = 3.07$) สาขาสิ่งแวดล้อมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.06$) สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 3.06$) สาขารัฐศาสตร์ ($\bar{X} = 3.03$) สาขาประวัติศาสตร์ ($\bar{X} = 3.01$) สาขาวิทยาศาสตร์/คณิตศาสตร์ ($\bar{X} = 3.00$) สาขาวิศวกรรม ($\bar{X} = 2.96$) สาขาศิลปกรรม ($\bar{X} = 2.96$) สาขาโบราณคดี ($\bar{X} = 2.92$) สาขาอักษรศาสตร์ ($\bar{X} = 2.92$) สาขาพยาบาลศาสตร์ ($\bar{X} = 2.83$) สาขาศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ($\bar{X} = 2.81$) สาขาวารสารศาสตร์/นิเทศศาสตร์ ($\bar{X} = 2.78$) สาขาแพทยศาสตร์ ($\bar{X} = 2.73$) สาขาคนกรรมศาสตร์ ($\bar{X} = 2.66$) สาขาเทคนิคการแพทย์ ($\bar{X} = 2.60$) สาขาเภสัชศาสตร์ ($\bar{X} = 2.60$) สาขาทันตแพทยศาสตร์ ($\bar{X} = 2.57$) นายร้อยพระจุลจอมเกล้า ($\bar{X} = 2.53$) ในระดับความต้องการน้อยมี 4 สาขา ได้แก่ นายเรืออากาศ ($\bar{X} = 2.48$) นายร้อยตำรวจ ($\bar{X} = 2.47$) นายเรือ ($\bar{X} = 2.41$) สาขาบรรณารักษศาสตร์ ($\bar{X} = 2.38$)

3. การเปรียบเทียบความต้องการการศึกษาคือ ในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การ

ศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 เพื่อทดสอบสมมุติฐานของการศึกษา จำแนกตามตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพด้านอาชีพ รายได้ต่อเดือน ภูมิลำเนา อาชีพของบิดา

3.1 นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

3.2 นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

3.3 นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ที่มีสถานภาพด้านอาชีพต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

3.4 นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ที่มีรายได้นต่อเดือนต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

3.5 นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

3.6 นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ที่มีอาชีพของบิดาต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ในระดับก่อนอุดมศึกษา ควรเปิดการสนทนาค่าให้มาก เพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้ที่ทำงานแล้ว มีมากที่สุด (57) รองลงมา คือ ค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะค่าเทอมควรถูกกว่านี้ (26) ควรมีกองทุนเพื่อการศึกษาให้กู้ยืมเรียน (24) และอาจารย์ที่สอบควรมีความรู้ ความสามารถเน้นการปฏิบัติจริง (15) ในระดับอุดมศึกษาควรเปิดการสนทนาค่าให้มาก เพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้ที่ทำงานแล้ว มีมากที่สุด (35) รองลงมา คือ หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น สามารถเรียนทางไกลได้ (23) ไม่ต้องมีระบบการสอบแข่งขันในการเข้าศึกษา (20) และควรมีกองทุนเพื่อการศึกษาให้กู้ยืมเรียน (15) ด้านข้อเสนอแนะอื่น สถาบันการศึกษาควรมีการจัดแนะแนวการศึกษาให้ผู้ต้องการศึกษาได้ทราบ มีมากที่สุด (18) รองลงมา คือ สามารถผ่อนชำระค่าเทอมได้ (17) และกระจายสถาบันอุดมศึกษา ออกสู่ต่างจังหวัดให้มากขึ้น (15)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียนในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ผู้วิจัยได้นำประเด็นมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา มีดังนี้

1.1 พิจารณาความต้องการโดยรวมทั้ง 2 ด้าน ในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา พบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนใหญ่ มาจากต่างจังหวัด เพื่อมุ่งหางานทำหารายได้เลี้ยงชีพและส่งให้ครอบครัว เมื่อต้องการศึกษาจึงต้องศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อให้ใช้เวลาในภาคกลางวันประกอบอาชีพ และเมื่อถ้าจะต้องการจะศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในระบบภาคปกติต้องเรียนเต็มเวลา ความต้องการในการศึกษาต่อจึงอยู่ในระดับไม่มากเท่าที่ควร คือ อยู่ในระดับปานกลาง เพราะนักศึกษาต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ไปใช้ในการประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาเต็มที่สำหรับใช้ในการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของมาสโลว์ ที่กล่าวว่า ความต้องการของบุคคลจะมีต่อเนื่องกันตลอดชีวิต และบุคคลจะต้องได้รับการตอบสนองในขั้นต้นหรือขั้นต่ำกว่าเสียก่อน และความต้องการขั้นพื้นฐานสุด คือ ความต้องการทางด้านร่างกายและสรีระวิทยา นักศึกษาจึงต้องเลือกที่จะหารายได้ เพื่อสามารถจะดำรงชีวิตในสังคมได้โดยไม่ลำบาก แทนความมุ่งหวังทางการศึกษาต่อ

1.2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา มีความต้องการรายด้าน ดังนี้

1.2.1 ระดับก่อนอุดมศึกษา มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.73$) ซึ่งก็คงเป็นไปตามเหตุผลดังข้อ 1.1 ข้างต้น แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการในระดับความต้องการมาก มีอยู่ด้วยกัน 2 สาขา คือ สาขาธุรกิจโรงแรม ($\bar{X} = 3.58$) และสาขาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.50$) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันธุรกิจเกี่ยวกับโรงแรมการท่องเที่ยว มีการเปิดประเทศเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวจากต่างชาติ ภาครัฐมีการสนับสนุนเป็นอย่างดี นักศึกษาจึงเห็นว่าเมื่อเลือกเรียนสาขาเหล่านี้ อาจทำให้หางานทำง่ายขึ้น รายได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับ ปฐมนิคมานนท์ (2528 : 321) ที่กล่าวว่า เหตุจูงใจให้ผู้เรียนเข้ามาเรียน เหตุหนึ่ง คือ เหตุจูงใจ ด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลที่สำคัญและชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ใหญ่วัยต้นและคนหนุ่มสาวเข้าเรียน เพราะต้องการพัฒนาตนเอง ทั้งด้าน

อาชีพ และด้านความรู้ เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพง่ายขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือหารายได้เพิ่มขึ้น

1.2.2 ระดับอุดมศึกษา มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) ซึ่งอาจจะมาจากการที่นักศึกษากลุ่มนี้ ยังไม่ค่อยมั่นใจว่าตนเองมีความพร้อมพอที่เรียนต่อในระดับนี้ ได้หรือไม่ ก็เป็นไปได้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการในระดับความต้องการมาก มีอยู่ 1 สาขา คือ สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ ($\bar{X} = 3.51$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว ชีวิตประจำวันต้องพึ่งพาเทคโนโลยี โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ซึ่งเข้ามามีบทบาทอย่างมาก นักศึกษาจึงอาจเห็นว่าเข้าเลือกเรียนสาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นประโยชน์ในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ เชียร์ศรี วิวิธสิริ (2533 : 9) ให้ทัศนะว่า ผู้ใหญ่โดยทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา เพราะมีความต้องการที่รู้จักตระหนักในตนเองและพัฒนาตนเอง เพื่อปรับตัวและปรับอาชีพให้ทันต่อความเจริญ ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

2. ผลการเปรียบเทียบความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ของนักศึกษาผู้ใหญ่ จำแนกตามตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ด้านอาชีพ รายได้ต่อเดือน ภูมิลำเนา อาชีพของบิดา โดยสรุปดังนี้

2.1 เพศ นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษา และระดับอุดมศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสังคมปัจจุบันได้เปิดโอกาสให้ชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะในเรื่องการศึกษา ดังนั้น ชายกับหญิงจึงมีความสามารถไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน การตัดสินใจหรือความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ของชายและหญิงจึงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประภาศรี มานะ (2528 : 111) ที่พบว่าเพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 4

2.2 อายุ นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วัยของนักศึกษาส่วนใหญ่กำลังอยู่ในวัยผู้ใหญ่ การศึกษาหาความรู้มุ่งเน้น เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมุ่งหวังการมีงานทำ การมีรายได้ประจำ และการมีอาชีพที่มั่นคงถาวร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526 : 32) ซึ่งได้กล่าวถึง เหตุจูงใจในการศึกษาว่า วัยรุ่นตอนปลาย และวัยที่กำลังเข้าสู่ผู้ใหญ่ตอนต้น คือ อายุระหว่าง 16 - 25 ปี อาจมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับการเรียนไปอีกแบบหนึ่ง เพราะอยู่ในวัยที่เริ่มที่จะเห็นแนวทางชีวิต ซึ่งเห็นได้จากบุคคลรอบข้าง บางคนอาจจะต้องเริ่มมีความรับผิดชอบตัวเอง ครอบครัว ญาติ พี่น้อง หรือผู้ใกล้ชิดอื่น ๆ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องการศึกษา อาจจะเริ่มหันเหแนวเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่จะหางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญเป็นงานที่ตนมีใจรักและชอบที่จะทำ

2.3 สถานภาพด้านอาชีพ นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ที่มีสถานภาพด้านอาชีพต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มีอาชีพ หรือไม่มีอาชีพต่างก็มีความต้องการที่จะศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้นทั้งสิ้น โดยมีเป้าหมายที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น โดยอาศัยการศึกษาเป็นหนทางที่สำคัญ สอดคล้องกับแนวการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนรู้ของมนุษย์ทุกคน นับตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งสิ้นชีวิต โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในช่วงต่าง ๆ ของชีวิต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้ทุกคนต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงตนเองให้ก้าวทันโลก ในยุคโลกาภิวัตน์ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2538 ก. : 110 - 111)

2.4 รายได้ต่อเดือน นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับ

ก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่มีรายได้หรือไม่มีรายได้ ต่างก็ต้องการที่จะได้รับการศึกษา เพื่อให้มีโอกาสก้าวเข้าสู่โลกแห่งอาชีพ มีรายได้ มีหน้าที่การงาน ความมั่นคงแห่งชีวิต ที่ดีกว่าเดิม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ โนลส์ (Knowles, 1970 : 80) ที่กล่าวว่า ความต้องการด้านการศึกษามาจากแรงกระตุ้นของความต้อการพื้นฐานของมนุษย์ ร่วมกับสภาพแวดล้อม ที่ทำให้บุคคลต้องการเรียนรู้ ในบางสิ่งบางอย่าง ที่ตนเองขาดแคลน เพื่อให้ตนเองดีขึ้น เพราะฉะนั้นความต้องการด้านการศึกษา คือ ช่องว่างระหว่างความสามารถของบุคคลในปัจจุบัน กับความปรารถนาที่อยากจะเพิ่มขึ้นในอนาคต

2.5 ภูมิลำเนา นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้ย้ายเข้ามาอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นเวลานานแล้ว เพื่อหางานทำ หรือพักอาศัยอยู่กับญาติพี่น้องในการศึกษาเล่าเรียน อิทธิพล แนวคิด เกี่ยวกับถิ่นฐานดั้งเดิม ไม่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาของนักศึกษา การเลือกศึกษาและเลือกอาชีพ สิ่งที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษา ควรจะเป็นสื่อต่าง ๆ อิทธิพลจากเพื่อนหรือสาขาที่จบแล้ว หางานได้ง่าย และรายได้ดี มีความมั่นคงต่อหน้าที่การงาน

2.6 อาชีพของบิดา นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ที่มีอาชีพของบิดาต่างกัน มีความต้องการการศึกษาต่อในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่วางไว้ ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ประสบการณ์ภายนอกบ้าน ที่นักศึกษาได้รับเป็นตัวหล่อหลอมความคิดของนักศึกษา ทำให้มีความคิดเห็นเป็นของตัวเอง ไม่ติดยึดกับบิดามารดาเหมือนขณะที่เป็นเด็ก ซึ่งปัจจุบันอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกบ้าน จากสื่อต่าง ๆ ดูเหมือนจะมีอิทธิพลต่อ

ความคิดของบุคคลทั้งที่เป็นผู้ใหญ่และเด็กมากขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพต่างกัน จึงมีระดับความต้องการในการศึกษาต่อไปแตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ นักศึกษามีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ในข้อที่ว่า ควรเปิดสอนภาคค่ำให้มากเพื่อเปิดโอกาสให้กับผู้ที่ทำงานแล้ว มีมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาผู้ใหญ่ส่วนมากทำงานไปด้วยและเรียนไปด้วย โอกาสที่จะมาเรียนในภาคปกติจึงเป็นไปได้ยาก ดังนั้นจึงอาจมองเห็นการจัดการศึกษาในระดับก่อนอุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ควรคำนึงถึงความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มที่โอกาสทางการศึกษา มีน้อยกว่านักศึกษาภาคปกติแต่ความต้องการศึกษาต่อมีอยู่เป็นจำนวนมากไม่ใช่น้อย เพื่อเป็นการเลื่อนสถานะของตนทางสังคม การจัดการศึกษาจึงควรจัดให้สอดคล้องและตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในข้อที่ว่า สถาบันการศึกษาควรมีการจัดแนะแนวให้ผู้ต้องการศึกษาได้ทราบมีมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจุบันสภาพสังคมในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเต็มไปด้วยความเจริญของเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้ทุกคนต้องประสบกับสภาพความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ และต้องปรับตัวให้ทันความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงอาจทำให้นักศึกษาผู้ใหญ่มีความต้องการที่จะได้รับการบริการแนะแนวในปริมาณที่มาก เพราะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้บุคคลสามารถช่วยตนเองได้ ตัดสินใจด้วยตนเองตลอดจนช่วยให้มีความพร้อมในการเผชิญชีวิตในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ นवलเสน่ห์วงศ์เชิดธรรม (2522 : จ) ที่ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่มีความต้องการในระดับมาก ในด้านความต้องการให้โรงเรียนผู้ใหญ่จัดบริการแนะแนวทางการศึกษาต่อ หรือการแนะแนวอาชีพให้แก่ นักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนจัดการศึกษา เช่น ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ควรมีแนวทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่จะศึกษาให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่อส่วนใหญ่มีความต้องการการศึกษาต่อในสาขาธุรกิจโรงแรม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และวิทยาการคอมพิวเตอร์ อยู่ในระดับความต้องการมาก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจึงสมควรหาทางสนับสนุนเพื่อจัดการศึกษา ให้สอดคล้องและสนองต่อความต้องการของผู้เรียนให้ได้มากที่สุด

2. มหาวิทยาลัยฯ วิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนในภาคพิเศษ คือ นอกเวลาราชการ ภาคค่ำหรือวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับความต้องการของนักศึกษาในระบบโรงเรียน เพราะผลการวิจัยครั้งนี้ ชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาเป็นจำนวนมากมีความต้องการที่จะศึกษาในภาคพิเศษ เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ไม่มีเวลาในเวลาปกติที่จะเข้ารับการการศึกษา

3. กรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรมีการวางแผนและจัดการแนะแนว ด้านอาชีพและการศึกษาต่อให้กับนักศึกษาที่สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรายละเอียดและแนวทางการตัดสินใจที่ถูกต้อง ในการเลือกอาชีพและการศึกษาต่อ เพราะจากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความต้องการการบริการด้านแนะแนวทางการศึกษาเป็นอย่างมาก เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการเป็นแนวทางการตัดสินใจต่อด้านอาชีพและการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ เขตอื่น ๆ เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับการศึกษาครั้งนี้
2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาเรื่องเดียวกัน แต่ศึกษากับนักศึกษาผู้ใหญ่ ในระดับอื่น ๆ เพื่อเป็นการขยายขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้
3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรใช้เครื่องมือในการวิจัยแบบสัมภาษณ์ หรืออื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และควรศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ เพื่อจะได้ข้อมูลที่มีความเที่ยงตรงมากขึ้นกว่าครั้งนี้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การศึกษาออกโรงเรียน, กรม. การจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญตามหลักสูตร
การศึกษาออกโรงเรียน พุทธศักราช 2530. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษาออก
โรงเรียน, 2532.
-คู่มือดำเนินงานหลักสูตรการศึกษาออกโรงเรียนระดับประถมศึกษา.
พุทธศักราช 2530. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษาออกโรงเรียน, 2533.
-คู่มือนักศึกษาการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมปลาย (ม.6)
หลักสูตร พุทธศักราช 2530 ทั้ง 3 วิธีเรียน. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษา
ออกโรงเรียน กทม. กรมการศึกษาออกโรงเรียน, 2534.
-นโยบายการจัดตั้งศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร "สี่มุมเมือง"
กรุงเทพฯ : 2537 (อัดสำเนา)
-การศึกษาตลอดชีวิต การศึกษาของคนไทยในยุคโลกาภิวัตน์ เล่ม 1.
พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ครูสภา, 2538. ก.
-คู่มือดำเนินงานแนวทางการจัดการการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญ
ระดับมัธยมศึกษา 2537 (ฉบับปรับปรุง 2538). กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว, 2538. ข.
-แผนพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน ฉบับที่ 8. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน
กรมการศึกษาออกโรงเรียน, 2540.
-บัญชีรายละเอียดแสดงงบประมาณค่าดำเนินการโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ
ศูนย์ กทม. 2 ปีงบประมาณ 2541. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน
กทม. 2 กรมการศึกษาออกโรงเรียน, 2541.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการวิจัยเรื่องอุดมศึกษาไทย.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี, 2522.
-กองนโยบายและแผนการศึกษา สภาพการจัดและขยายตัวของสถาบัน
อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2531

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ

พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : พันนี้ พับลิชชิ่ง, 2535.

.....รายงานวิจัยเรื่อง ภาวะการมีงานทำและคุณภาพในการทำงานของผู้จบ

อุดมศึกษา. โครงการวิจัยติดตามคุณภาพในการทำงานของผู้จบการศึกษา

ระดับอุดมศึกษา : โรงพิมพ์ที.พี.พรินท์ จำกัด, 2537

.....รายงานการวิจัยเรื่อง โอกาสทางการศึกษาและการถ่ายทอดค่านิยมเกี่ยวกับ

บทบาทสตรีในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : Text and Journal Publication

Co., Ltd, 2538.

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. ความต้องการทางการศึกษา : โอกาสและทางเลือก.

วารสารการศึกษาแห่งชาติ : 2 : 17 - 23 สิงหาคม 2524 - มกราคม 2525

ชูศรี วงศ์รัตนะ. การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทร์วิโรฒประสานมิตร, 2534

เชิยรศรี วิวิธสิริ. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียนเทคโนโลยีทางการศึกษา.

พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็กซ์เพรสมีเดียร์, 2538.

ทิพย์พรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. “เรียนเพื่ออะไร” , วิทยจารย์ 4 : 32 - 35 ;

ตุลาคม - ธันวาคม 2526.

นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ

ในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2522 อัดสำเนา.

นิตยา วัฒนภรณ์. เหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษา

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. วิทยานิพนธ์ กคม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

ปฐม นิคมานนท์. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร, 2528

ประภาศรี มานะ. ลักษณะของผู้ตัดสินใจศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในโปรแกรมการ

ศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับ 4 ศึกษากรณีจังหวัดสมุทรสงคราม

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2528 อัดสำเนา.

- ปรง บุญผดุง. แรงจูงใจในการเลือกเข้าเรียนในโรงเรียนนายร้อยตำรวจของนักเรียน
นายร้อยตำรวจ. วิทยานิพนธ์ พ.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒน-
บริหารศาสตร์, 2525 (อัดสำเนา)
- ฝ่ายส่งเสริมงานแนะแนว. คู่มือนักเรียน ม.ปลาย. กรุงเทพฯ : บัณฑิต, 2541.
- พจน์ สะเพียรชัย. การศึกษากับการพัฒนาชุมชน. วารสารการศึกษาแห่งชาติ 2 : 7 - 35
 ธันวาคม 2525 - มกราคม 2526
- มนัส สุวรรณ, ประหยัด ปานดี. รายงานผลการวิจัย ความต้องการและโอกาสทางการ
ศึกษา ระดับอุดมศึกษาในสวนภูมิภาค (การกำหนดจุดที่ตั้งมหาวิทยาลัย).
 กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2532
- มนัสวีร์ บุญเยี่ยม. ศึกษาแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าโรงเรียนผดุงครรภ์
และอนามัยกองทัพบก. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษาคู กระทรงศึกษาธิการ,
 2525 (อัดสำเนา)
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. ทัศนะการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนต, 2518
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3
 กรุงเทพฯ : วิกตอรีเฟาเวอร์พอยท์, 2528
- วัฒนา พัชรานิช. จิตวิทยาและการแนะแนวเด็กวัยรุ่น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา
การแนะแนว วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ, 2526
- วิสุทธิ์ โพิธเท่น. ความสัมพันธ์ระหว่างการอุดมศึกษากับการบริหารประเทศ.
 รายงานการประชุมสัมมนาเรื่อง บทบาทของมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า
 30 พฤศจิกายน - 2 ธันวาคม 2527 ณ โรงแรมแกรนด์พาเลซ พัทยา ชลบุรี.
 สำนัญศึกษา, กรม. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2541.
- สุพิน เปรมศรี. สาเหตุการเลือกเรียนวิชาของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น
ในหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์
 กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
 อัดสำเนา.

- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. การวิจัยและประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541.
- เสาวนีย์ พันัสสรณ์. เหตุจูงใจในการเข้าเรียนภาษาของผู้เรียนในโรงเรียนสอนภาษาของผู้เรียนในโรงเรียนสอนภาษาต่างประเทศภาคเอกชนในกรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. ชัดสำเนา.
- อารี พันธุ์มณี. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : บริษัทลิฟแอนด์คิลิฟเพรส จำกัด, 2538.
- อุทุมพร ทองอุไทย. ความมุ่งหวังในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา. วารสารวิจัยทางการศึกษา 10 : 63 - 74, ตุลาคม 2523.
- Eaddy, Vanik Silas. The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agrivutural Students in Louisiana. Dissertation Abstracts 26(9) : 2958 - 2959, March, 1969.
- Houle, Cyril O. The Desigh of Education. London : Jessey - Base Inc., Publishere, 1972.
- Knowles, Malcolm S. The Modern Practice of Adult Education : Andragogy versus pedagogy. Chicago : Follett Publishing Co., 1970.
- Quastel, Leak and Roger, "Educational Needs and Opportunities as Antecedents of Job Satisfacting" Adult Education. 32(3) : 130 - 141 : 1982.
- Scissons, Edward H "A Typology of Needs Assessment Definitions in Adult Education, Adult Education 33 (1) : 20 - 28 ; Fall, 1969."

ภาคผนวก
หนังสือติดต่อขอความอนุเคราะห์

(สำเนา)

ที่ กญ 1005 / พิเศษ

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

พฤศจิกายน 2542

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วยภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ขอรับรองว่า นายวิวัฒน์ ระวังพาด เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร นิสิตผู้ที่มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำสารนิพนธ์ เรื่อง ความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมปลายสายสามัญ แบบชั้นเรียนในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2 ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ ดร.เพ็ญแข ประจวบปัจฉิมก สิ่งทีมนิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์คือ ขอให้นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนของท่าน ตอบแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงมาทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่ นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์เชิырศรี วิวิธสิริ)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

โทร. 2583997 ต่อ 20

ภาคผนวก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม เรื่อง

ความต้องการการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักศึกษาผู้ใหญ่ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามด้านข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้น ของนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แบบชั้นเรียน ในโรงเรียนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพมหานคร 2

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ในสาขาต่างๆ ได้อย่างเสรี

โปรดตอบข้อความทุกข้อ อย่าเว้นข้อใดข้อหนึ่งไว้

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1
ด้านข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย \surd ลงในช่อง () ซึ่งตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

- () ชาย
() หญิง

2. อายุ

- () ต่ำกว่า 20 ปี
() 20 ปี ขึ้นไป

3. สถานภาพด้านอาชีพ

- () มีอาชีพ
() ไม่มีอาชีพ

4. รายได้ต่อเดือน

- () ไม่มีรายได้
() ต่ำกว่า 3,000 บาท
() 3,000 บาท ขึ้นไป
() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ภูมิลำเนาเดิม (ถิ่นที่อยู่อาศัยของท่าน)

- () กรุงเทพมหานคร
() ต่างจังหวัด (โปรดระบุชื่อจังหวัด).....

6. อาชีพของบิดา

- () ทำงานในหน่วยงานราชการ, รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานเอกชน
- () ค้าขาย เช่น ค้าขายอิสระ, หาบเร่, นายหน้า, ตัวแทนจำหน่าย เป็นต้น
- () อาชีพบริการ เช่น พนักงานธุรการ พนักงานขาย พนักงานเก็บเงิน ในบริษัท เป็นต้น
- () อาชีพแรงงานฝีมือ ทำงานเป็นช่างประเภทต่างๆ เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างซ่อมรถ ช่างฝีมือ เป็นต้น
- () อาชีพผู้ให้บริการและกรรมกร เช่น รับจ้างแบกหาม รับจ้าง ทำความสะอาด ทำนา ทำสวน เป็นต้น

7. สถาบันการศึกษาที่ท่านต้องการเข้าศึกษาต่อมากที่สุด ได้แก่ (โปรดระบุชื่อ) เรียงลำดับตามความต้องการ (5 อันดับ)

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)

ตอนที่ 2

คำชี้แจง : โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วใส่เครื่องหมาย \surd ลงในช่องที่ตรงกับระดับ
ความต้องการการศึกษาต่อของท่านมากที่สุด

ถ้าเลือก 5	หมายถึง	ท่านต้องการจะศึกษามากที่สุด
ถ้าเลือก 4	หมายถึง	ท่านต้องการจะศึกษามาก
ถ้าเลือก 3	หมายถึง	ท่านต้องการจะศึกษาปานกลาง
ถ้าเลือก 2	หมายถึง	ท่านต้องการจะศึกษาน้อย
ถ้าเลือก 1	หมายถึง	ท่านต้องการจะศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
	<u>ระดับการศึกษาก่อนอุดมศึกษา</u> (ระดับ ปวส., อนุปริญญา)					
	สาขาวิชา					
1.	เคมีปฏิบัติ					
2.	เคมีสังทอ					
3.	ช่างสำรวจ					
4.	ช่างยนต์					
5.	ช่างไฟฟ้า					
6.	ช่างอิเล็กทรอนิกส์					
7.	ช่างกลโรงงาน					
8.	ช่างก่อสร้าง					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
9.	บัญชี					
10.	การตลาด					
11.	อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว					
12.	ธุรกิจโรงแรม					
13.	การเงินธนาคาร					
14.	ประชาสัมพันธ์					
15.	เลขานุการ					
16.	ธุรกิจหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์					
17.	ธุรกิจพยาบาล					
18.	คหกรรมศาสตร์					
19.	ผ้าและเครื่องแต่งกาย					
20.	อาหารและโภชนาการ					
21.	ศิลปหัตถกรรม					
22.	ศิลปประยุกต์					
23.	วิจิตรศิลป์					
24.	ออกแบบผลิตภัณฑ์					
25.	พยาบาล					
26.	พนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์					
27.	ผู้ช่วยพยาบาล					
28.	ผู้ช่วยทันตแพทย์					
29.	นายสิบทหารบก					
30.	เจ้าอากาศ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
30	จำอากาศ					
31.	จำทหารเรือ					
32.	นายสิบแผนก					
33.	พลตำรวจ					
	ระดับอุดมศึกษา (ระดับปริญญาตรี)					
	สาขาวิชา					
34.	ศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์					
35.	โบราณคดี					
36.	อักษรศาสตร์					
37.	ประวัติศาสตร์					
38.	มัณฑศิลป์					
39.	ศิลปกรรม					
40.	นิติศาสตร์					
41.	เศรษฐศาสตร์					
42.	รัฐศาสตร์					
43.	จิตวิทยา					
44.	พาณิชยศาสตร์/การบัญชี					
45.	บริหารธุรกิจ					
46.	วารสารศาสตร์/นิเทศศาสตร์					
47.	บรรณารักษศาสตร์					
48.	คหกรรมศาสตร์					
49.	วิทยาศาสตร์/คณิตศาสตร์					
50.	วิทยาการคอมพิวเตอร์					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
51.	แพทยศาสตร์					
52.	ทันตแพทยศาสตร์					
53.	เภสัชศาสตร์					
54.	เทคนิคการแพทย์					
55.	พยาบาลศาสตร์					
56.	วิศวกรรม					
57.	สถาปัตยกรรม					
58.	เกษตรศาสตร์					
59.	สิ่งแวดล้อมศาสตร์					
60.	พลศึกษา					
61.	โรงเรียนนายร้อยตำรวจ					
62.	โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า					
63.	โรงเรียนนายเรือ					
64.	โรงเรียนนายเรืออากาศ					
65.	อื่นๆ...(โปรดระบุสาขาวิชา)					

ตอนที่ 3

คำชี้แจง : ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ก่อนระดับ
อุดมศึกษาและระดับอุดมศึกษาในสาขาต่างๆ อย่างไร? โปรดให้รายละเอียด

1. ระดับก่อนอุดมศึกษา (ระดับ ปวส., อนุปริญญา)

.....

.....

.....

.....

2. ระดับอุดมศึกษา (ระดับปริญญาตรี)

.....

.....

.....

.....

3. อื่นๆ (โปรดให้ข้อเสนอแนะ)

.....

.....

.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายวิวัฒน์ ระวังพาล
วัน เดือน ปี	12 มีนาคม 2506
สถานที่เกิด	ต.บางไทรต อ.เมือง จ.สมุทรสาคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	35/4 ซ.วัดราชสิทธิาราม ถนนอิสระภาพ แขวงวัดท่าพระ บางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร 10600 โทร. 4652647
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ ดินแดง กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2520	ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนเมืองสมุทรสาคร อ.เมือง จ.สมุทรสาคร
พ.ศ. 2525	มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสมุทรสาครวิทยาลัย อ.เมือง จ.สมุทรสาคร
พ.ศ. 2527	ปกศ.สูง (วิชาเอกสังคมศึกษา) วิทยาลัยครูธนบุรี
พ.ศ. 2529	กศ.บ.(วิชาเอกสังคมศึกษา) มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
พ.ศ. 2542	กศ.ม. (วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2529	อ.1 ระดับ 3 โรงเรียนจัตุรัสวิทยาคาร อ.จัตุรัส จ.ชัยภูมิ
พ.ศ. 2532	อ.1 ระดับ 4 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ ดินแดง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2540 - ปัจจุบัน	อ.2 ระดับ 6 โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ ดินแดง กรุงเทพมหานคร